

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10.
సంపుటము ౧౦

జెన్నవట్టణము 1923 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 24-వ తేది మంగళవారము
రుధి రోడ్దారి నామ సంవత్సరము, వైశాఖమాస శుద్ధ సప్తమి 2.

No. 20
నవచిక ౨౦

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

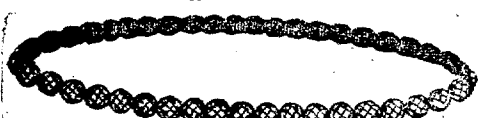
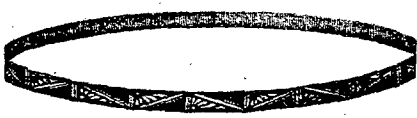
చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగా ను. పక్షులుమందులవలన మోసముగలుగును. కంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగుదులమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన జేశమునందంతటకు వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 శంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

అద్భుతముగా తయారు చేయబడినది

మిక్కిలి తక్కువ ధరలు బంగారు గట్టిగాజులు

నెం 105

నెం 108

6 అంగుళముల కొలత గలది జత 1 కి ధర రూ. 24 తిరిగి యివ్వనది వూ. 18

ముఖ్యగమనింపు:—మార్గదర్శకం ఏ నగనుగాని మాకే వాపసు చేసిన వైన తెలుపబడిన ప్రకారము వాపసి అవు

బడును.

చిత్ర విచిత్రపు క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

ఔలిఫోను
నెం 1048

హారాలాల్ మోతీలాల్

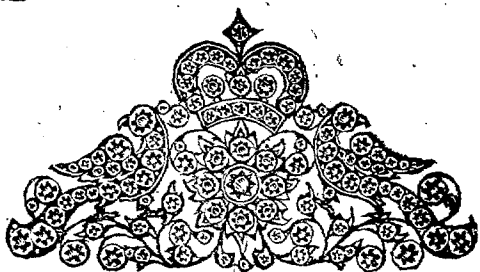
126, సాపుకాంపేట,
మద్రాసు.

చిత్ర విచిత్రపు పనులకు వేరుపొందిన వారెవరు? (1)

వంకీలు వడ్డాణిమునకు
ఉపయోగించునట్టి
కేంపులు చెక్కిన
మోపు

ధర రూ. 45

,, రూ. 85

ఈ విషయమై విశేష
ముగా వ్రాయనవసరము
లేదు. మేము మిమ్ములను
కోరునది అంతయు ఒక
దఫా ఒక బేరము మా
వద్ద చేయుటయే తరువాత

అన్నియు మీకే విశదముకాగలదు. ఎట్టి రకము పురమాషి నగలనైనను మాట ప్రకారము
సకాలములో తయారుచేసి ఇవ్వగలము. నొక్కపు సీనువెండికి, బంగారుకు పూచీఇవ్వబడును.

ఉమ్మడిరామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టికంపెనీ, నగలవర్తకులు నెం. 25 చెవాబజాయ మద్రాసు.

కీవ తాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి సువాసనగా నుండును. తాం
బూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన
అనందముగా నుండుటయేగాక, అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు
జ్వరము, నన్ని పాతము, దగ్గు, ఉబ్బునము, కలరా, ప్లే
విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, పండ్లనొప్పలు, మొదలగు
అనేకవిధములకు వ్యాధుల కిది వ్యజాయుధమువలె పనిచేయును.
పిల్లలకిది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నది. (8851)-8

200 మాత్రలసీసా 1-కి రూ 0-4-0; డబ్బక సీసాలు రూ. 2-8-0

వి. పి. చార్జి ఎన్నిటికై వా రూ 0-6-0.

పి.సి.వి. అందు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేపి. శిల్పారుజిల్లా.

“మంగలి కత్తులు”

కప్పుతాళములు.

అంభోపాదములచే చేయబడినవి. ప్రాశస్త్యంపుడు.

కంటానే ధరల క్యాటలాగును వ్రాయును.

వి. నె.క.తేళ్ళర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

కట్టర్లు అండ్ లాక్ కేకర్లు etc.

“కెన్యాపురం. (గోవాపట్టణం)”

కెన్యాపురం అ.కె.నె. “ఇంతప్రీతి” కెన్యాపురం.

మహాకాళిభస్మము

డబ్బీ 8 అణాలు, 6 డబ్బీలు రూ 2-8-0

గాలికగిలి చెడిపోవడం, గాఢజ్వరం వుంచబడి యు
న్నది. కొంచెము భస్మము నీళ్లతో విక్కగాలిపి పెట్టుకొని
బుద్ధుల్లగాచి యెండవచ్చిన యెడల రాదు నిశ్చయములలో
అవి పుటపుట రాలిపోవును. చర్మమునకు నలుపుగాని మరియే
చెడుగాని కల్గదు.

రాయల్ పండ్లపాడి

డబ్బీ 3 అ 12 డబ్బీలు రూ 2-0-0

పండ్లను ముత్యమువలె తెల్లగాచేసి చిగుళ్లను గట్టిపరచు
ను. తీపు, రక్తము, దుర్వాసన-పోనొట్టును.

చుండులైలము

సీసా 8 అణాలు, పోస్టుఖర్చు 5 అణాలు

సువాసన మానెట్ల తలలో చుండు పోనివానికి ఇ
చాలా ప్రశస్తమైనది. కీనిని ఆయిదారు దినములు ఉపయోగి
చి: మిఠకట చుండు నిర్మూలముగా నశించును.

విక్టోరియాడిపో మైలాపూరు, మదరాసు

పంచాంగము ఫహాగల క్రొత్తడైరీలు

క్రొత్తపంక్తిరమునుండి క్రొత్తంబుచేసిన అక్ష, అరక
తెలుగు భాషలలోగల డైరీలు ఇవానుగా యివ్వబడును.
ఒక అణాపాంపుతోసహా బాబువ్యాపకవలెను.

మేనేజరు, ఆంధ్రా ఆయుర్వేదాధికార్యుని,

185 మాంటుకోడ్డు, మద్రాసు.

రత్నపురుషలేఖ్యం

సుఖవ్యాధులవలన, అతిసుఖోగమువలన, ఇతర కారణముల
వలన, కలిగిన కుక్కనన్నమును పోషించి బలముకలుగజేయును. ఈ
మాలికామహిమ తెలియనివారుండరు. విశేషించి వాడవల
సరము లేదు. శే 1-8 రూ 8-4-0 అ.

శగరోగనివారిణి లేఖ్యం

అన్నివిధములకు కలలను అద్భుతముగా కడుక్కున శే రూ 1-8.

కోరువారికి కేటలాగు పంపింతును

పట్టాభిరామ వైద్యశాల, రాయవరం, గోదావరి.

1988

చైనా పురి బజారుధరలు

తెలక్ స్వరాజ్యనిధి

పోతుబామ్మ 212, మదరాసు.

ప్రథమ నెల్లూరు మండల బ్రాహ్మణేతర సమావేశము

కోవూరు నందు సమావేశమగుట

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు, అధ్యక్షుల కోపన్యాసములు

(స్వీకృతిలేఖరి వద్దనుండి)

కార్యక్రమము

నెల్లూరు, ఏప్రిల్ 22:— ప్రేమహాసధ సమావేశము బ్రాహ్మణేతర నాయకులగు వివాసమూర్తి గారి పిట్టి శ్యామరావు శ్రేష్ఠిగారి అధ్యక్షత క్రింద ఈ సెల ౨౦-౨౨ తేదీలలో కోవూరు నందు జరిగెను. భౌతికతయవారిలో నొకరగు శ్రీయుత రాజా రామారావుగారు కూడ శ్రేష్ఠిగారితో విచ్చేసియుండిరి.

భౌతికతయవారు ౨౦ వ తేదీ రాత్రి మేలుబండిలో కడుగుపాడు ప్రేమనాథ తేరదనయ్య, వారి నవల సత్కరించు కలయు ననియు కావలి దీప్తికాంత్య గారికి తులనంపియుండుటచే, వా రా రాత్రికి పడుగుపాడుట విచ్చేసి, అచ్చటనుండు ప్రభుత్వపుటవోలను జేర్చుకొని మేలుబండివచ్చుటకు ప్రేమనాథుడే చేచియుండిరి. కాని మేలుబండిలో వారు దిగలేదు. మలుపాడు మోటారులో కచ్చెదరి వారికి చెప్పుటచే వారంకిలును తమవ్యవహారము జల్లరి. కాని వారి రెండుగురులకై ర్యాక్ ప్యానెంజరు బండిలో ప్రత్యేక లోకలో మౌలికతయవారు విచ్చేసిరి. వారిలో కూడ సభాధ్యక్షులు కూడ విచ్చేసిరి.

మలుపాడు నందును మంగళ వాద్యములతో శ్రీ శైలిగారిని సభాధ్యక్షమునకు నడిపించుకొని పోయిరి. సభకు మద్రాసు నుండియు, నెల్లూరు నుండియు కొందఱు బ్రాహ్మణేతర ప్రముఖులు విచ్చేసియుండిరి. శ్రీయుత తణికాచలం శ్రేష్ఠిగారు కట్టించి రాజులింగారెడ్డిగారు (మద్రాసు) యాహ్వానీసాహెబులు, అల్లూర హిమాల, ఆగాసాహెబు గార్లు మహమ్మదీయ నాయకులు, క్రైస్తవ సోదరులు, ముస్లిం వారు భావోద్వేగములను వినియుండిరి. కాని మోటారు, ఇరువురూ, కింగ్ పేట నున్న గు గ్రామముల నుండి యెవ్వరును రెడ్డి ప్రముఖులు విచ్చియుండలేదు. సభ విశేషముగ జేవంతులతో నిండియుండెను. మండలము ప్రాతినిధ్యమే తేను. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు శ్రీయుత అన్నదేవుల గోవిందరెడ్డిగారు తమ స్వాగతోపన్యాసమును సభకు తెల్లగతు వివరమునట్లుగా చదువుచు వారి మిత్రులగు శ్రీ రామధర్మారావు నాయకుగారిని కోర వారందు కియ్యకొనిరి.

గోవిందరెడ్డిగారు తమ స్వాగతోపన్యాసమునందు అనేక ముఖ్యములను సూచించియున్నారు. ఇందు వీరు జిల్లా యందలి బ్రాహ్మణేతరుల భావములను చెక్కగ సూచించు నికముందు బ్రాహ్మణేతర కోపన్యాసము జరుగవలసిన పద్ధతులనుకూడ చూపి యితరజిల్లా బ్రాహ్మణేతరుల కొకరికి మార్గదర్శకులగుచున్నారు. వారు మాట తప్పవారుకూడ కాదు. వారు స్వదేశీ నాచరణమును పెట్టెదరి నమ్ముచున్నారు.

తదనంతరము అధ్యక్షుని యొక్కలు జరిగెను.

అధ్యక్షులు తమ ప్రారంభోపన్యాసమును ఆంధ్రమునను, ఆంగ్లమునను వ్రాసియుండిరి. శ్రీయుత గానాల రామమూర్తిగారు అధ్యక్షుల కోపన్యాసమును తెలుగున జదివిరి. వారి అధ్యక్షుల కోపన్యాసమున వారు సూచించిన విషయములతో మామండల బ్రాహ్మణేతరుల లక్షణము ఏకమైయుండుటచే. అది జ్యేష్ఠతారితముగ నున్నదని బ్రాహ్మణేతరులే ఖండించుచున్నారు. వారస వాయ యోగులచే మోపిన నిందల పోషణ. ఒక ఉద్యమ నాయకులగుండి, మరొక యుద్ధయోధులమానలక, చక్కగ అర్థము జేసికొనక, మామలపాటు జేయుట నాయకుల సహజ లక్షణము గాదు. వీరిమాటలకు బ్రాహ్మణేతరులెవ్వరును మోస పోరకుట నిర్దుష్టము. ఈజిల్లా నందు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమన్వయ లేదనియు చెప్పుటకు స్వాగతోపన్యాసమే నిరీక్షణము.

స్వాగతోపన్యాసము

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు ఆ గోవిందరెడ్డిగారి యాపన్యాసములోని యీ క్రిందిభాగములు ముద్రితములు.

మన కర్తవ్యము

మన కర్తవ్యమునకు బ్రాహ్మణ జ్యేష్ఠులను యూహించుట సమంజసముకాదు. అయ్యది సర్వమునకు మూలము. నీటికి విరు

ద్ధము. బ్రాహ్మణ జ్యేష్ఠులతో మనకు పనిలేదు; బ్రాహ్మణ జ్యేష్ఠులను దీనికి కారణమున కాదు. అట్లు యూహించుట గొప్పపాపము. అట్లుల జెప్పటం దోషము. ప్రాపంచిక భావ మంతయు ప్రజాపితాపరిపాలన యందు కేంద్రీకృత మగుచుండుట యెల్ల రెరింగినదేకదా. పాలనవిధానములలో ప్రజాపితామే సర్వము గుణసమోపేత మనికదా తర్కజ్ఞులసిద్ధాంతము. అట్టి ప్రజాపితాతనమునకు కలను కలగ జేయవలయుననిన నేతనొక యల్పసంఖ్యాకమగు సంఘము ప్రబల క్రిసమన్వితమయి యితర సంఘ జనబాహుళ్యమును కలవడముగ నొనర్చియుండజనదు. అట్టి యల్పసంఖ్యాకమగు సంఘమునందే యధికారమును స్థిరముగ నుండిన పరకీకరకాళ ప్రజాపితాతన కానేరదు. కావున జీవాధారం బగు జనబాహుళ్యమునందే యధికార ముండితరలయ్యును. ఇయ్యది ప్రజాపరిపాలనసహజము. దీని కేవలము నాడేపించ బాలరు. దీనికి వైమన్వయము, భేదభావము, తుర్గ్య లోనగునని కారణములు కానేరవు. రాజ్యాంగ క్రొత్తము నొక్కించుకొనమోచిన దీనియందు విలక్షణమేమియు కానరాదు. అట్టి పాలనవిధానమునకుగా సమకట్టిన బ్రాహ్మణేతర కోపన్యాసమునందే దన్నుచుభావ మావంతయు లేదని ఖండితముగ జెప్పవలయు. కావున నెచ్చటనేని నెవరయిన జిల్లాయావాలెపుచ్చిన నద్దాని నాతనిను ఖండించి, మనకున్న మహాపరిత్రమగు భావమును విడిచిపెట్టుట మన కర్తవ్యము. దేశీయ మహాజనసభవారును తదేవులబట్టి యుద్వేగించుచున్న విధానమునకు మనవిధానమునకు భేదములేదు. రెండును ప్రజాపితాతనలే. రెండును జనబాహుళ్యోద్యమములే. రెండియుండును పాలనాధికారము ప్రజల యధీనమున నుండవలెననుటయు ఈపిత్తము. కావున స్వీయలాభవిచారము గాని, భేదోపాయపరిణామగాని, అట్టిభావము నాపాదించి యాయుద్ధమంబున విముఖత్యము కలగజేయ బ్రయత్నించిన నద్దానిని ఖండించి యధారమును ఎల్లవారును గుర్రెంగబాలురుని నమ్ముచున్నాడను. సర్వరక్షకులపాలనాధిపత్యమునందు మన మెంతోకే పెనుకబడవలసినవారము కాము. స్వపరిపాలనయైన ప్రజాపరిపాలనమగుట, మనకు గాక వేరొకరికి కుతూహలముండగలదు?

ఇందులకు విధానము ద్వివిధమగును. అందు తొలితరటిది కాసనసభలయందును రెండవది జేతననందును చేయవలయున్నది.

ప్రస్తుతపరిస్థితుల నాలోకించిన, కాసనసభలయందు జరుగు కార్యక్రమమునకును జేరియమహాజనసభాపత్యమున మెలపలగానగు నుద్ద్యమమునకును సంబంధము కలగవలయుట లేటెల్లము గాగలదు. కావున నీపిత్తములు చేజిక్కి తప్పింపి, మనమొనర్చదగున జేమి యనిన బ్రాహ్మణ కార్యక్రమమునకును కాసనసభా కార్యక్రమమునకును మనస్వము చేయవలయును. అయితే దీని పరస్పరముఖ్యతను నాపాదించవలయును. ఒక దాని కొకటి చేదోడువాదోడుగా నుంపవలయును. అనగా, మెలవలసన్నత్యతాదోషము నిర్మూలము చేయుటకును, గురూపాన దురారాధనమును నడుగంటజేయుటకును, ఖద్దరకరిత్రముల సభి వృద్ధినిండజేయుటకును, నిమ్మకాయుద్ధరణమునకు బూనుటకును, క్రికెటచనలేక పనిచేయుటయేకాక, యందులకు విశేషముగ కలను కలగునటులజేయి, కాసనసభలయందు ప్రాముఖ్యమునలరచుకొని, తగు కాసనముల నిర్మాణమునకు జేరవలయుండును. అట్లులయిన సాతికాలమున సర్వసౌఖ్యప్రదంబగు పరిణామము మన కేకమందగలిగి యుండును. అట్టి కేంద్రీకీని సమన్వయము గూర్చుకలయునని మనకార్యవిధాన మంతయు సక్రమమయి ఆరాజకీయమునకు గలగ యుండుట ప్రధానము. కావున కాసనోల్లంఘనము, పన్నుల నిరాకరింపుట, బహిష్కారభాగవాదకమము లోనగు విషయములు లేదమందజేరదు. అట్టికార్యక్రమములను తొలగివై పద్ధతయందీ యవనితకర్తవ్యములకు పోలగునట్టివాలు మనవారలే యగుదురు. అట్టియక్రమములకు భవభావములు గుర్రకీకరములు కానేరవు. ఆరాజకము ప్రబల

ము. జేతనమునకు నిక్కట్లులు మిక్కిలుటచును. ఫలముకాన్యము. ఆక్రమంబుల కలగడిన జేత మామనకమాత్రము సక్రమబద్ధమగు ననుట కవకాశమెట్లు కలుగును? అధికారవర్గలోపంబు లటునటు గల్గునగాక; వానిమాన్యు కాసనోల్లంఘనమునకు పూనుట ముట్లు పుచ్చి కొంతవినచుండమే యగును గాని లాభదాయకంబు గానేదు. ఇంతకును కాసనోల్లంఘనమునకు జేతము నేమి సిద్ధముగ లేదని యన్నిభుతములవారును నేకగ్రీతముగ నొప్పికొనియున్న విషయమేకదా. ఎన్నడయిన సిద్ధముగ నుండునా యనునది దురనిగానము. ఏదెట్లులయినను లాభరహితంబును, దుస్సహకర్మ భరితంబును నగు నీయ్యమవిధానము మనకంగీకారము కానేరదు. నిర్మాణప్రణాళికయంతయు ననుచరణీయమును కర్తవ్యమును నగును. కావున అట్టి కార్యచరణంబునకు ననుమత్యి, కాసనసభల పోయఖ్యమున నద్దానికి పోయ్యలయు నొసగుట కన్న మనకు చేయున దొందు లేదు.

ఈ రెండుకాఖలయందును మనము కాసనసభలయందు ప్రాముఖ్యమును వహించియుండుట వాస్తవమే. అచట మనవారల మహాప్రయత్నంబున జ్ఞానునీయంపేరు ఉత్కృష్టకార్యంబు లునర్చుచుండు నిర్దుష్టమే. కాని వారలద్వక్తృధంబు బ్రాహ్మణ కార్యక్రమంబున జడలేదు. జడినను నాకార్యవిధాన మంతయు భిన్నభాగ జేరితంబని చాడకట్టుటచేత యంగీకారముకాకుండ నేము. కావున గమిపాతము దూరముగ నేయున్నది. అట్లుండుట శ్రేయోదాయకము కానేరదు. కావున నిక మనము ద్విధప్రయత్నంబులమయి బ్రాహ్మణోద్యమము దెగ్గి కాలబాగునో అన్ని కాలలలోనుకూడ పోయఖ్యము ప్రాబల్యమును బొంది, కాసనసభలయందు ప్రాముఖ్యము నాధారముగ జేసికొని ఆరంభి సమ్యేకనంబున కామితార్థము నంద సమకట్టవలయును. ఖద్దరు, అస్పశ్యత, త్రాగుడు లోనుగాగల కాభోద్వయ బుల్లెల ప్రజాబాహుళ్యకార్యంబు లగుట నాయాకాఖలయందు మనపోయి ల్యము నిక్కముగ వాంఛిము. అట్లు లయిననాడే యయ్యది ప్రజోద్ద్యమము లగును. నాడే కాసనసభల యాదరణంబులకు పోత్రములగును. అట్లు మన యుద్ద్యమకాఖ్యకు పరిణమించిన నాడే కాసనసభలకు చేదోడులగును. కాకుండ నెంతకాలముండునో యంతదనుక సమ్యేకనమున కెడముండదు. ద్వేషభావజను కంబు లను నూచా భావమజేయును. ఉద్యమములకు వింత యర్థంబు కలుగను వైమన్వయ ప్రబలమ ఆసర్థదాయకంబగును. ప్రజాస్వామ్య ముఖ్యలక్షణము ననుసరించి ప్రతియుద్ద్యమంబు నను మనప్రాబల్యము సమూహిత్యమే కావలయును. అందులకా జేపణ యుండ నేరదుకదా ఆత్మవిశ్వాసమును నాత్మధీనత యొక్కయొనీధికి ముఖ్యమంత్రంబు లని దేశీయసభావేదిల నుండి వినుచున్నారముగదా. అట్టివానికి గడంగుటకు తడవకేలకీ సర్వరంబు నిప్పటి బ్రాహ్మణ కార్యక్రమంబు భిన్నాభిప్రాయ భాజనంబని దూరముండక, మనయొదిగ భావించి ప్రాముఖ్యమునందే పన్నులకు మగుడు మని భావించుచున్నాడను. ఆక్రమభాగంబులగు కాసన తిస్కారాది విధానము నడుగంట జేయుటకును బద్ధకంకణంబులయి యుండుట గూడ మనకు కర్తవ్యము. అట్టి బుద్ధియు నుత్సాహంబును మనకు గలిగిన వాంఛితార్థంబులనందు భాగ్యము నాతికాలంబున జడయుచుమను విశ్వాసము గట్టిగలదు. అట్టిసామర్థ్యము మనయందు లేకపోలేదు.

రాజకీయోద్వోగసంపాదన

బ్రాహ్మణేతర కోపన్యాస మంతయు రాజకీయోద్వోగ సాదనమునందే లగ్నదృష్టియై యున్నదను వార్త మన మెరింగినయదే. కాని యీదృష్టి యితరుల లనుకొనినయట్లుల. మన యుద్ద్యమసర్వస్వమును కాక, దానియందలి యొక్క స్వల్ప భాగమని మూత్రము మరకకూడదు. అట్టి యీ యుంకియును గూడ మనయుద్ద్యమము గలిగియుండుట సమంజసమేకాక ప్రధానము నగుచున్నది. ఏలయందులేని మనదేశభక్తికుల నన్నునరించి చూడ సంఘముల జీవితచరిత్ర యంతయు నుద్వోగభగ్గ సంపర్కమున కెంతయో యనుసరించి యున్నది. ఉద్వోగభాగ్య మున్న వారు పలుతెరంగుల జనబాహుళ్యమునందే ప్రవక్తి కలగ జేసికొని తమ యూహల కను గుణంబగు వాతాలంబును నిర్మిత నరకాశములు వెక్కువ కలవు. అట్టి భువ జలీయమగు సాధన మగుటచేత ఉద్వోగసమామూయము ఏదో యొక యల్పసంఖ్యాకమగు సంఘమున కధీనంబుగ నుండక జామచ్చి నందియున్న సంఘమునకు కేకయి యుండుట ప్రాతినిధ్యముగ్రామున కనుకూచును. కావున అల్పసంఖ్యాకంబు ప్రాధాన్యమునకు కలను కలగ జేసి ప్రాతినిధ్యలక్షణమునకును ప్రజాస్వామ్యధ్యమనకును ఖిత్తధ మగు స్థితి కలగజేయుట మేలు కానేరదు. అట్లులన్న వాంఛితార్థములు ఫలదీ నందకయే జీర్ణింపవలసినయ్యును. కావున సంఖ్యాధునరణంబున

నష్టమునందు ప్రయత్నములు కావించుటయు దృఢమైయుండును. ఇందుల కనుకముగ దొర తనపు నాణ్యము నున్నవని మాటయే కాని క్రియాపూర్వకమున వాని పులమును కాంచునంతటి భాగ్యము మనకింకను కలుగలేదనియే చెప్పవలసియున్నది.

విద్యావిధానము

ఇంక విద్యావిధానమునందు గూడ నొకకొన్ని మార్పులు ప్రవేశపెట్టవలెను. వాఙ్మయము సముపార్జించుట దుర్లభముగ నొందును. విద్యయందు కడుంగడు వెనుకజక్కియున్న మన సంఘము తేజఃపూరితమగుటకు ఇంకను వెక్కిరి సదుపాయము లున్నవలసి యుండును. విద్యార్థిని విద్య ప్రవేశపెట్టుటయు మిగుల సులభమగుట నగుట నిష్కర్మమే. కాని ఆట్టి విద్యార్థి విధానమునందు ప్రధానవిద్యను కలుగుటకుగా నయ్యది పట్టి ఆత్మరవిద్యయేగాక గృహవిద్యగూడ నై యుండుట అవశ్యకము. విద్యయలవడిన నెట్లులకేని జీవనముచేయ జాలదు. గదా యను సమీక కలిగినయెడల మన ప్రయత్నము విశేషముగ లేకయే తమంతట తాము కొరిగివెట్టుట కనువుగ నుండును. ఉత్తమవిద్యా సౌలభ్యమునకాగా నిష్కర్మమగుచున్న యాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోద్యమము మిగుల క్షామ్యమును ననేకవిధోపయోగభరితము నని యూహించినవారుకలగదా. అదియు శీఘ్రముగ వాకానమునందు గావుత. ఆవేశపూరితులగు వారి బుధవేశముచేయు పాఠశాలా బహిష్కారమునకు మనకును చాలదూర ముండకలయును. బహిష్కారవిధానమే బహుశంకటాకరము. అందు నను నవ్యది విద్యయందు జొరబడినయెడ నెంతయో యాంధ్ర దాయకమయి వెక్కిరించుటకు నీ సమయమునుండి తేరుకొనుట కష్టమగును.

పరిశ్రమలనును నైతము మన కనువగునట్టివాని నేముఖ్యముగ గమనింపవలయును. కర్షకవృత్తిని పట్టెలయందు నిరసించు జనబాహుళ్యము గలవార మగుటచేతను పట్టనవాసము చిరకాలాభ్యుదయ కాకుండుటచేతను యంత్రపరికరముల కన్న చేతివృత్తులయందు మనయువాలు లగ్నములగుట మేలు. యంత్రపరికరముగూడ కావలసినవేయగును. కాని ఆట్టి కేంద్ర బిల్డర్యును నదివడక కర్షకవృత్తి నుండి వత్సరంబునకొంతకాలము భిక్షార్థమైన మనవారిలకు ఉపకృత్యముగ కొన్నింటిని ప్రోత్సాహమునొనర్పవలయును. వేళియవృత్తుల కొన్ని ప్రస్తుతము శ్రీరామేశ్వరయందుంటు నువిదితమేకదా. ఆట్టివారిని ప్రోత్సహించి వేళికికొన్నిచూపు కావించవలయును. అప్పటికిగాని మన సంఘము సోభ్యము నందజాలదు. అప్పటికిగాని వేళిసంపదకు త్రోవ కావలయును. అధికవృత్తిగూడ సంతదనుక సుభగంబు కావలయును. ప్రకృతిమన్న బాతివిభేదమునకు బదులు స్వల్పకాలములలోపల వాణిజ్యవిభేదము మనకుం దుద్భవించవచ్చును. బ్రాహ్మణేతర విభాగంబులకు మారుగ భవిక కార్మిక విభజనంబు సరిపాస్త్రము కాదగును. ఆట్టియూహ నిష్పటినుండియు మనముల నుంచుకొని యావల రానుండు పరిస్థితులకు తమసమాచరణంబు భావ్యము. అతిభాగ్యమును వెలుపలికి రాకుండు భవమనకు నుకరంబగు మార్గముల జూపించవలయును. భవము పులకదాయకంబు కాక నిరర్థకంబుగ విధానముల నుంచుటకన్న భూమిపాపమునొనర్చుటగూడ భవములకు జనులను జనులకు భవమును కరపరపుకొనినట్టి గాంచున్న ప్రయోజన ముండదుగదా. ఆర్థికవాస్తవ్యమిదే అనుట చెల్లెను.

సంఘసంస్కరణము

సంఘసంస్కరణంబున గూడ నొక్కపలుకు ఈవోలు సమంధ్యముగ నొందుచున్నది. భావైక్యము కావలయున్నది. యథార్థ బ్రాహ్మణేతరభావము కొరినను ప్రస్తుతము మనల భేదించి కేళినానామయముగ జేయుచున్న యాకావ్య సాంఘికకర్మగర్భ రూపుమావలయును. అందఱును నొక్కటలుంబువార మను విషయము ఈనాడృష్టినిగాక ప్రత్యక్షముగ నీ నేత్రంబులకు దోపవలయును. మనకియాలిన భేదంబుల విభిన్నత్వమునంది మనకు దుర్బలత్వమును, దేశమున కర్థమును సుమారున్న మేలు కాదు. నిన్ను బాతులయెడ మనము చూపు ననాదరణంబునకు భవత్వోధావయన నవరమిత కష్టము పుడుచును మాట నేమగును. ఈ దుర్భరాకర్ష తదవులబట్టి పోషకులయే మన నిష్కర్మయోజకత్వమునకు నిదర్శనంబగుచున్నది. ఈ విషయంబున బ్రాహ్మణ్యములకన్న మనమే భూమింతర దోషము నొనర్చుచున్నారనియు నన్ను తుమింపుడు. కనకము దీక్షదభావ మునుగంటవలయును. నిన్ను బాతుల గూర్చి యాభేదకారకంబుల కెక్కిల మొనర్చి యొకమత్యం నొక్క మహాసంఘముగ వెలువడిన యెడల, సోదర బ్రా

హ్మణేతరలారా, మన మజేయుల మము సంకరజన్మశ్రీమము చేతులమగుటకు నుండియుండునా? ఈ సంఘనివయంబున నైతము, పూర్వాచారపరాయణత్వమును తొలగజేయు నొకా నొక వేళ కాననభావాహావ్యము కావలసియుండును.

మనకామితము లెట్టి నైతము, మన ముద్దోగించు ప్రయత్నము లె.తి శ్రేయోదాయకము లయినను, ఫలసిద్ధిసమన్వితములు కావలయుననిన తొలుదొల్ల నుగడించినయెట్లుల కానన సభలయంబును, బాహ్య కార్యబాహుళ్యము నందును మన ప్రాబల్యమును స్థిరపరచుకొనవలయును. ద్వేషబుద్ధి కాక ప్రజాస్వామ్యోపాస్థ మని త్రివిధముగ నమ్మి, అల్పసంఖ్యాక మగు వేదోయిక సంఘమునకు ప్రాముఖ్యము నీచుక, అన్ని కాభోద్యమంబులను మన మతిసంఖ్యాకలకుయి ప్రాధాన్యము నార్జింపవలయును. అట్లు చేయుటయందు ఆయా యుద్ధయము లెల్ల ప్రజాప్రయత్నము లగుటచేత మనవియే యనుమాట నేమిగూడదు. భిన్నభావప్రేరేపము లను తలంపున దూర ముండికాదు. ఈ కార్యసమాచరణంబున ననర్థనాశకము లగు కాననోల్లంఘనభీష్మారాది విధానంబులు తలచుచు నీ ను రాదు. యథార్థ బ్రాహ్మణేతరభావంబుతోడ ప్రయత్నంబు నకు బూని కాననభావాహావ్యంతరంబులకు సమన్వయము సమకూర్చి కామితార్థంబులనెల్ల భజాన్మఖములగ నొనర్చగడంగవలయును. అందులకుగా మనమే భావంబుగ మననాయకులకు ఆనుచరవర్గంబు నొసగి మరింతబలము నుపపాదింపవలయును. అట్టిసర్వ వారల సాహాయ్యంబు స్వకరిపాలన మార్గంబున మిగుల దవ్వ సాగవలయును. ఆంధ్రకాలంబు గులభ్యం బగు పరిపూర్ణస్వకరిపాలన సాభాగ్యంబు దేశంబునకు సముపార్జింపవలయును. ఇందులకు బ్రాహ్మణేతరసంఘమునందలి ప్రతిష్ఠిత్తయు బద్ధకంబులయి దృఢప్రతిజ్ఞనంజుటయే వాంఛితము. అట్లులగుట కీర్త్యం దనుగ్రహించుచుగాక మన కొరని వారు మనలో నొక్కరు నుండెనని విశ్వసించుచున్నాడను.

అధ్యక్ష కోవ న్యాసము

అధ్యక్షులగు దివాకలహద్దర ౪౮ పిట్టి త్యాగరాయ తెల్లెగారి యుపనామసమునండి యా క్రిందిభాగములు ముడించుచున్నాడు:-

భయము లేదు

మూడు సంవత్సరముల క్రిందటి పరిస్థితుల నిష్పటిస్థితి గతులతో బోల్చి చూచినచో మనలో జీవితపందయైన సైన్య పదవలసిన యవసరములేదు. ఆకాలమునం దెవరు పూర్ణముగా నిరాశ జెందినో యట్టివారే యిప్పుడీ మార్పును దిలకించినచో నాశ్వర్యమును జెందక మానరు. ఈ మార్పులయొ నెక్కబడుగా యగుచు వచ్చెను. భవిష్యత్తునందు దేశస్థితి మనయొక్క వివేకావేశములనై నాధారపడి యున్నది. మనము సమయానుకూలముగా కృషిజేసినచో ఫలము లభింపవలదు. లేక యువేక్ష వహించినచో వ్యర్థము మయ్యెదము. మనకు సాధ్యమని తోచిన కార్యక్రమములకు గడంగి సాధింపవలె గాని మనకు మితిమీరిన మనోరథములను కర్మించుటయే యత్యంత సగము. రాజ్యాంగవిషయక కష్టసుఖముల నే దేశముల జూచితిని. ఇప్పుడు ప్రజలలో చెలరేగిన భేదాభిప్రాయములు ముందు రూపుమావవడగల వని నే నమ్ముచున్నాను. తప్పక మార్పులు గలుగవలసి విశ్వసించవలసి యున్నది అయితే మనకు రానున్న విపత్తులనుండి మనము తప్పించుకొన బయల్పడవలసి వలెను.

మన మింకను ఘోరారణ్యమధ్యమంతే యున్నారమని తెలిసికొనవలెను. ఆ కారణములకు నానందమున నొడ లెటుంక మనము మనము వలదివోరాదు. జయశ్రీ చేసా తీసదని నమ్మిపోనూహించుట మనకే తవర్ణనావారును జయమును బొందినట్లే భ్రమించుచున్నాడు. కనక మనమిప్పుడు బహు జాగ్రత్తగా సంధింపవలెను. మన కేతువులు మనలో జనకు కలనాముల సృష్టింప యత్నించుచున్నాడు. మన మవి తెలిసికొనవలెను. కేతురవసానైపుణ్యముచే సృష్టింపబడిన జాతి వైమమ్యములు కొంతింపబడుట గులభసాధ్యమని యొంచ గూడదు. వారియొక్క కట్టలోనను మనకెక్కి కొలని యత్నించి నకింపజేయవలెను. దానిని మొదలంట నాశనము గావించవలెను. మనకుందర మేకీభించి కాలభావముతో మన గమ్యసానమును జేరుట కుపకరిమింపవలెను మనయొక్కయు ప్రజలయొక్కయు కొరికలు ఫలితములన్ని పాటుడడలెను మన వాంఛల నెఱవేర్చితిమిగదా యని మనకు సంతృప్తి గలుగు కలుకు నున్నామనతో కేమిందరలె.

అసహాయోద్యమము

అసహాయోద్యమము చెలరేగి పోయెను. కట్టియాయను ప్రజలకు జూపసాగిరి. బ్రాహ్మణేతర సహాధులను తొందర జేయుచు వారి నిష్కంధపెట్టసాగిరి. ప్రభుత్వమువారి ప్రతికార్యనియమమును వారిచే నిందింపబడెను. లోపములకు మంత్రి వర్గమువారే బాధ్యులని నిందింపసాగిరి. వీరప్రజలను ముఖ్యముగా రైతులను కాపాడబయల్పెములు జరిగియుండగా నిది వ్యాదము ప్రార్థనముగా జేయుప్రయత్నములు కావని వచింపసాగిరి. మెగ రైతాంగములకును వీరప్రజలకును కష్టములు సరిపాస్త్రమయినచని గోలచేయసాగిరి. ఒకానొక వర్తకసామమునందలి ప్రజలదివరలో ముగిసిపోలితీకి తమ సమృద్ధుల నొసంగిరి ఏల యుగా నిందు వర్తక వ్యాపార సదుపాయములు కృద్ధిజెందునను నమ్మకములన గాని అసహాయవాదులు కొన్ని నెపములచే గొన్ని యల్లకల్లోలముల బుట్టించిరి. వివేకంతులగు మితవాద స్నేహితు లీయకావ్యములకు తలబాచిరి. మనకేతువులయొక్క నిజమైన వివేకము మన మివిషయమునకుననే దెలిసికొనవచ్చును. వారెంతిమితవాదులయని డెంబము చేసికొనినను లాభము లేదు వారియొక్క యభిప్రాయములు మంత్రివర్గమువారికి క్షీణ్యతరకముగా నుండెను. వారసహాయవాదులలో జేరసమకట్టిరి.

డబ్బులేమి

మనకు బాక్సమున తగినంత డబ్బులేని లోపము మూడేయబ్బంది. ఈరాష్ట్రమునందు ఘనమైన పెప్సన్ ప్రభువుగారి నంస్కారములనలన మనము దీనిస్థితికి కచ్చితిమి. అయ్యయొక్క చిత్తభేదాలతో గూడిన సంస్కరణములే మనల నింత యభోతికి దెచ్చినవి. ఈదేశప్రభుత్వమువారిచే జేయబడిన సామ్రాజ్యమునకే మనరాష్ట్రముయొక్క వైఖరినిగా మార్చివేసి నది. ప్రజాక్షేమముకొల కుపయోగపడు సాధనము లన్నియు నీదేశపు ప్రభుత్వమువారి సాహసకృత్యములచే కద్దుచేయబడెను ప్రజలబాగుకన్నయు నాటంకములు కాజొచ్చెను. ఒకవైపున మనము ప్రభుత్వమువారికి జేయుద్రవ్యసహాయ మినుమడింపవలయునైతే ప్రభుత్వోద్యోగులకు జీతము లెక్కువ చేయబడెను. ఈరెండు విధముల చర్యలను గలిసి మనరాష్ట్రముయొక్క మొత్తము పన్నులో సగ భాగము సంపాదించుటచే జాతి నభివృద్ధికి గాని వచ్చుటకు మనకు ద్రవ్యసాధనములు కలిగిపోయెను. ఈరాష్ట్రముయొక్క ద్రవ్యసాధనములు కలిగిపోగా నిదిగతక ప్రజలపై నధికమైన పన్ను విధింపబడెను. కాన ప్రస్తుతము తిరిగి పన్నులను విధించుటకు పీలులేకపోయినది. ఈ యాటంకముల సమర్థించుకొని మంత్రిలు తమ పరిపాలనమును ప్రారంభింప నెంచిరి. మతీయు కొందరు ప్రజలయొక్క క్షేమముకొలకు పాటుపడువారివలె నటించుచు మంత్రిత్వమువారియొక్క చర్యలను ఖండింపసాగిరి

అబ్బారి వాటలు

వతీయుక సిద్ధాంతమతము మనయసహాయవాదులచే ప్రారంభింపబడి ప్రజలలో నుద్బోధింపబడుచుండెను. వీరిట్లు చేయుట మాడగా దేశపరిపాలనము సమాప్తి జెందునేమో యని సందేహము అుద్బవించ సాగెను. తాగుబోతులకనుము పూర్తిగ నిషేధింపవలెనను నెపముతో అసహాయవాదులు అబ్బారి యమ్మకముల కాటంకములు గలుగజేసిరి. అందులకు యెత్తెన్ని పన్ను వతీంత కలిగిపోయెను. దేశాభిమాన మను పేరిట స్వలాభముకొలలే: తనబంధువులలాభముకొలలే నిషేధప్రచారము నునిరాకరణవాదులు ప్రజలకుబోధింపసాగిరి. కుట్టుకుదకు తాము నిషేధించిన నిషేధనలకులన ప్రాబుతగలేదు. కాని ప్రభుత్వము నకు బోవుపన్ను తగ్గెను. ఇందుకులన వారి కేమియు లాభము చేపారలేదు. అయితే నుధ్యర ద్రిమాత్రము బాగుపడెను. అబ్బారి కంట్లాక్తురు బాధపడుదినములు సంప్రాప్తించుటచే నాకడించకులన లాభమును పొందెను.

అసహాయవాదుల దుర్మార్గము

సహాయనిరాకరణోద్యమముయొక్క గజాగుణములను గట్టిచి నేనిపుడు తర్కింపవలెను. అయితే మనము సుస్కారక ప్రారంభమునండియు దృఢతరమైదీక్షతో నిండియుంటిమి. ఇతిర నీవమైన సిద్ధాంతములకు మనమనముల చొరనియక మనల మనము ఓడించుకొనగలిగితిమి. ఈ రాష్ట్రమున : సహాయోద్యమము ప్రజలకుండ మనము జయభిలాషతో నారి నెయ్యొంటిమి బ్రాహ్మణేతరయొక్క దేశాభిమానమున వారియొక్క విచక్షణజ్ఞానమును రాష్ట్రమును కుండురులవారి నండి తప్పింప గలిగెను అసహాయవాదుల వనోరథ మేమనగా మనదేశమునందు సకలభావాలైనవారులు గలుగజేయవలెననియే.

బ్రాహ్మణేతరకక్షకుల సంబంధించిన వనము మొదట చేయవలసిన కర్తవ్యమేమనగా ప్రభుత్వోద్యోగముల గుఱించి బ్రాహ్మణేతర పంపకములను పరిష్కరించుటయే. అనేక సంవత్సరములనుండి ఈ విషయమున దీక్షలైనవారి మొఱులైన వారి సాలకించుచు లేకు. ఇప్పుడు పేషాభివృద్ధితో నీవిషయమును త్రోసివేసిన వనము గొప్ప యశవాదముల పాలయ్యెదము. ప్రభుత్వోద్యోగముల పన్నిటి నొక్కజాతివారే గుత్తగానుచున్నారు. ప్రతిప్రభుత్వకాఖయందును గొప్పయుద్యోగమైనను కొద్దియుద్యోగమైనను కాశ్యనిర్వాహకులుగాను మౌఖ్యులుగాను జాతిక సంబంధమైనట్టియు, సాంకేతిక మైనట్టియు సుద్యోగములనుగలచే గుత్తగొనబడుచుండగా బ్రాహ్మణేతరుల దుశవస్థ యొందిరిని వర్ణింప శక్త్యమునున్నది. జేబాభివృద్ధి వదురించు ప్రతిరతిస్తాపనమునకును బ్రాహ్మణేతరులు ద్రవ్యసహాయమును జేసిన వారియొక్క సురతివారికి జీవనములు దొరకుట దుర్లభమయ్యెను. ఎవరధికారమును జూపించుచున్నారో వాచేత్రైజ్యమైన హక్కుల ననుభవించుచున్నారు. ఈ తరిస్థితులు నిజముగా కష్టముల బడువారి కాగ్రహకాణములుగానున్నవి. ఈ యుద్యోగము విషయమున బ్రాహ్మణేతరులు తిరస్కరింపబడిరి. వారిదేశమునకు వారు సేరజేయుట కిష్టముగ నర్హులు పబడుట శ్యయమా? ఇదియంతయు జూడ కృత్రిమవ్యాపారముగానున్నది. ఎరడై బ్రాహ్మణేతరుల యుద్యోగమునకై ప్రార్థించినచో వారి కనేకవిధములలోపములున్నవనియు వారికి తగిన విద్య లేదనియో లేక వాడు కష్టపడి పనిచేయువాడు కాదనియో లోపము లాగోపించుచు వారియొక్క ప్రార్థనను తిరస్కరించు వాడుక యిక్కడ ప్రబలియున్నది. ఈ యుద్ధతలన్నయు గలిగిన బ్రాహ్మణేతరుల దేదేంద్రికము వారికి లోకములో నున్నవారు కనివిని యెఱుంగని కుటియుక యనర్హత వారిలోపించి వారిని బంపించుట వాడుక యెఱిపొయినది. లేక వా.కి కక్షిసామర్థ్యములు లేరని చెప్పుటయు గలదు. దరఖాస్తుదారునికి ప్రజ్ఞ యివ్వెనున్న లేదని చెప్పి పంపించెదరు. ఈయెభిమయెన్న యను సెపమే యనేక బ్రాహ్మణేతరయులకుల గొంతులు గోయుచున్నది. అందువలన నేమీమొఱుల సాలకించి తగిన పాఠశాలలు జేయవలెనని సభలలో ననేకులు ప్రభుత్వమువారిని ప్రోత్సహింపచుచున్నారు. ఈవిధమైన మొఱును వన బ్రాహ్మణుల స్నేహితులు విని విభ్రాంతులగుట విచారకరము. లేక తరమునుండియు వారిపూర్వులు వారియొక్క సూక్ష్మబుద్ధితో గాపాడిన యీ దుర్గమును వారి కన్న దనవలయుగా వినించుట కిష్టపడకున్నాడు. కాననసభలయందు దట్టతలలము లుద్భవించు సాగను. కార్యనిర్వాహకకర్తులు వారి యాసముల నలంకరించి వారియొక్క బ్రాహ్మణజహావరులే విజ్ఞానులనియు కనుక నీ ప్రభుత్వోద్యోగముల విజ్ఞించుమని వారికి గలచాల నిచ్చెదమనియు చెప్పుచున్నారు. కొంతకుండి చట్టభివృద్ధి హోదావారి విధానమును కఠినముగా ఖండించుచు తరువాత వారిలో వారు సమరించుకొని యట్లు హోదావారి చర్యలను ఖండించినచో వారిని కఠినముతో వాచినట్లైని తెలిసికొనిరి కొంతకుండి స్నేహితు లాప్రచయతో నున్నవారి సోవాత్మతోచి నట్లుగా అంతరంగిక కర్తవ్యములను సభ్యుడు మిచ్చులను కిచ్చుకరక్షించు నని మనన వారికి వాగ్దానము గావించెను. ఆ వాగ్దానము నిరర్థకమైనను బ్రాహ్మణేతర సంఘమువారు మౌఖ్యులయొక్క సహాయముచేసినవిషయమును ప్రభుత్వము వారితో వాదించి చిరక కేసంఘమునకు జెందిన జి. ఓ. ను చాల అటంకములకుద్య వామోదించజేసిరి. ఈ జి. ఓ. యాచరింప నుంచుటచేత బ్రాహ్మణేతరులకు మిక్కిలి యాసం గుడ్డి కలిగినదని వాకు బాగుగా దెలియును. ఈయాచరణమును కాదనిన ప్రయోజనములేదు. ఇది యాచరణలో నున్నప్పటికిని పటాపుర పాలకోద్యోగులు దానిని నిరాకరించి యథాప్రకారముగానే వ్యవహరించిరి. బ్రాహ్మణేతరోద్యమముచేతను మంత్రిులు బ్రాహ్మణేతరులగుటచేతను ప్రజలకు కావలసినస్వాతంత్ర్యము లేదని బ్రాహ్మణులు గొలపెట్టిరి. ఈయద్యమ మెన్న సుండగలదు? కనుక దీనినెందుల కాచరణలోనికి తేలవయినను నుద్దేశముతో కొన్ని జిల్లాల పాలకోద్యోగుల జి. ఓ. ను నిరాకరించియుంచురని వన మూహించవచ్చును. వారు వామోత్తములో బడి దీనిని తుష్కకాగితిముక్తిద నిరాకరించియుట్లుగా తోచుచున్నది. దీనినివయమై నేను చెప్పవలసిజేయకగా, చట్టసభవారి యుద్దేశము చొప్పున పాలకోద్యోగులు కర్తవ్యపాత్రచిన యెవల, వాయుద్దేశములను నడిపించుట ప్రయోజన లేకయే యాచరణలోనికి తేలవచ్చును గని యంచుచున్నాము.

పాపాపాపిరి. దీనివలననే వాటిరీత్యానను నుపేక్షించియుండును. కాని మనము రానున్న యెన్నికలయందు మనవారి నేమిన్ను కొనిపెట్టెదల జూచుకొనుటకు తమ తప్పుల తప్పుక నవలయును గలది నమునముగా. ప్రాప్త్యాశేషముల యీ పర్యాయమునందు నధిక సంఖ్యాకలంక నెన్నుకొనబడెదల ననుచు మన నే నెక్కువగా ప్రస్తావించవలసిన యాచార్యులను మీరు బోధపడగలరు.

ఊరదీపు

జాభివృద్ధి దీనివలన పాటించవలసినది తలచుచున్నాము. కాని మనము రానున్న యెన్నికలయందు మనవారి నేమిన్ను కొనిపెట్టెదల జూచుకొనుటకు తమ తప్పుల తప్పుక నవలయును గలది నమునముగా. ప్రాప్త్యాశేషముల యీ పర్యాయమునందు నధిక సంఖ్యాకలంక నెన్నుకొనబడెదల ననుచు మన నే నెక్కువగా ప్రస్తావించవలసిన యాచార్యులను మీరు బోధపడగలరు.

పాపాపాపిరి. దీనివలననే వాటిరీత్యానను నుపేక్షించియుండును. కాని మనము రానున్న యెన్నికలయందు మనవారి నేమిన్ను కొనిపెట్టెదల జూచుకొనుటకు తమ తప్పుల తప్పుక నవలయును గలది నమునముగా. ప్రాప్త్యాశేషముల యీ పర్యాయమునందు నధిక సంఖ్యాకలంక నెన్నుకొనబడెదల ననుచు మన నే నెక్కువగా ప్రస్తావించవలసిన యాచార్యులను మీరు బోధపడగలరు.

మనము రానున్న యెన్నికలయందు మనవారి నేమిన్ను కొనిపెట్టెదల జూచుకొనుటకు తమ తప్పుల తప్పుక నవలయును గలది నమునముగా. ప్రాప్త్యాశేషముల యీ పర్యాయమునందు నధిక సంఖ్యాకలంక నెన్నుకొనబడెదల ననుచు మన నే నెక్కువగా ప్రస్తావించవలసిన యాచార్యులను మీరు బోధపడగలరు.

బలహీనులగు బ్రాహ్మణేశ్వరులు

మనము రానున్న యెన్నికలయందు మనవారి నేమిన్ను కొనిపెట్టెదల జూచుకొనుటకు తమ తప్పుల తప్పుక నవలయును గలది నమునముగా. ప్రాప్త్యాశేషముల యీ పర్యాయమునందు నధిక సంఖ్యాకలంక నెన్నుకొనబడెదల ననుచు మన నే నెక్కువగా ప్రస్తావించవలసిన యాచార్యులను మీరు బోధపడగలరు.

ఆంధ్ర దేశము

ఖద్దరునిలయుములవారి కొకవిజయ

ఆంధ్రదేశమును ఖద్దరును ఉత్పత్తిచేయువారి యొక్కయు అమ్మువారి యొక్కయు డైరెక్టరీ యొక్కటి తయారుచేయవలయున్నది. ఉత్పత్తిచేయువారు ఎన్ని మగములతో చేయించుచున్నది, ఎన్నో నెంబరువరికు నేయగలిగినది, తయారు చేయించుచున్న వస్తువుల వివరం, గజు 1 టికి ఎంత ఖరీదు గిట్టి నది, తప్పేలుగా బెలుపవలెను. ఉత్పత్తి చేయించువారు అమ్మువారు కూడ తమ నామములను నివాసస్థలమును, తమ నిలయము యొక్క నామమును, వివరముగా నాకు తెలియజేయ ప్రార్థించుచున్నాను.

కా. నా. గే. శ్యామరావు

ఆంధ్రరాష్ట్ర ఖద్దరుకాఖాధికారి, పోస్టుబాక్సు నెం 212, మదరాసు.

మూలము ప్రస్తావించినాను. భవిష్యత్తునూర్చి నే నెంతయు నాశనమయ్యెను. 24-దివసపు చర్యయినను జరిగినదిగాని లేక గత్యంతము చేరినామనిగాని మిరపాపాపము. ఇంతవరకు చేసినది ఉత్పత్తివారులు తమవలననే. ఇదియే ముఖ్యమైనది. అటువంటి బాధలను పూర్తిగా తొలగించి సాధనరీత్యాను చేయవలెను. ఇంకను మనము చాలవనిచేయవలసియున్నది. మన ప్రజాస్వామ్య పక్షముయొక్క యుద్ధము బలపర్చుచుండును. నెను బడియుంటియు అంగద్రోక్కుబడియుంటియు చిన్న కాతుల సుధర్మించి క్రమముగా నిర్మింపబడినది తెలిసియున్నది. బలహీనులను చీకచారికి సాహస్య మొనర్చుకలసియున్నది. దీనివలనను కష్టపడేదీనియ ప్రజాసామ్యమునకు సాఫ్తమైన నూర్చుటయే మన ముఖ్యోద్దేశముయ్యున్నది; ఇది సామ్యపు కామ్యుల సంరక్షణచేయుటకు కంఠము కట్టుకొన్నది. మన కక్షయు. ఇట్టి యుత్సాహమైన యుద్ధములగుల ప్రజాస్వామ్య కక్షయవారి మూలకర్మములకొలదికాలముగా తమ యాశయము నిర్వర్తించునని మన మెంతమాత్ర మెంచరాదు. అట్టి యాశయమును జరుగముగాంచుట కొమిలులాగా! మీదేశభక్తి మీ బుద్ధికలకల మీదూరదృష్టి, మీ రాజకీయనాత్మజ్ఞానము, మీ విశ్వాసము, మీ విశేషత ముఖ్యములు. మన మనకొన్న గత్యంతము చేరిగలము లేమా అని నిశ్చయించుట మీ యువార బుద్ధివారి, వినివేళమిది నాధారపడియున్నది. మీ సాధనలనే మరల కానవిశ్వాసముల కంపుడు; రాజ్యపు మాదు సంరక్షణమును ప్రజాసామ్యమునకు లాభకరములగు చట్టములతో నిండియుండును. ఇట్టి కష్టపడటములో మీరు నెనుదీనిన మీ కష్టానికి సభోగతిక పాలుడును. ఎన్నికలలో మీకోదిన మనరాష్ట్రమునకు లక్షలకొలదికలలకు గొప్పపట్టు వాటిలును. ఇందువలనయు తప్పమార్గము ద్రోక్కుటకు. మొనరేటడు. ఈకరణముయొక్క ప్రాముఖ్యము తక్కువగా నెంచకుడు. మన మనకొన్నది యాత్ర మనము చేయలేక పోవచ్చును. మేము మీకుల కొలకల నన్నిటిని సంతుష్టతయవలెక పోచ్చును. మీరనుకొన్నవన్నియు మేము నెరవేర్చలేక పోవచ్చును. అట్టి అభియోగముల నేనగీరింతునుగాని జరిగింతుల మీకు బాగుగా గమనించి, సుదీర్ఘసీతియొక్క కష్టముల నాలించించి, మీరు తీర్చుచేప్పరలెని మాత్రమే నేను మిమ్ముల హెచ్చరించుచున్నాడను. కాని యొక్కటి మీరు ప్రసాదవలయును; ఇప్పుడు మీ బ్రాహ్మణేశ్వరమంత్రులవలన చక్కగా న్యాయముగా వినియోగించబడిన ఉద్ధారము మన కాజకీయ నిరోధుల చేతులలో బడియెడల వచ్చెడి ప్రతిఘటన మిక్కిలి భయంకరమైనదియు కర్మకాంతియు యుండును. ఇట్టి కష్టపడటమున నట్టియాత్రవాటిలకుండు గాకయని తేవుని ప్రార్థించెదను. దీర్ఘకాలమునడిచి బాధనొందుచున్న యీ రాష్ట్రప్రజలు తమ తేయాభివృద్ధికి స్వయముగ నాలించిన బ్రతిష్ఠించినపుడే యట్టి ఘోరనిరతు సంభవించునదగలదు. మన బ్రాహ్మణేశ్వర సోదరులు సాఖ్యాంబులి, నోలకాకుట కానియవలెను, అట్టి యాశను నిర్మూలముచేయవలెనుగాక యని నేను తేవుని ప్రార్థించెద. తేవునిబుద్ధికలకలయందు నాకు విశ్వాసము మెండు; నేను దీర్ఘ కాలమునండియు నతినిధుడను. అయిన నాకు మార్గ దర్శకుడు. అందువలన నే నిపుడు భక్తిహీనుడను గాకాలను. నాతోడ కలయొక్క దూరదృష్టి, బుద్ధికలకలయందు నా కెంతయు విశ్వాసముకలదు; వానిసోదరులయెడల తాము నిర్వర్తింపవలసిన భర్తముల వాకుతే తేయవలెనని నేను సంజేహించాలను. మీవిశ్వాసమునందు నాకు సంపూర్ణమైన నమ్మకముకలదు. ఎన్నికతర్వానానవిషయముల నే నేమియు మనోజేదన నొందను. రాజ్యపు ఎన్నికలలో పూర్వముకంటె నెక్కువకుండి మనకాదు ప్రతినిధులుగ రాగలరనియు పూర్వము చేసినకర్తార్యమే ముందుకుడ కొనసాగించబడుననియు నాభ్యుదయముకలదు. పూర్వముకంటె ముందుకుడ తేవుడు మన ప్రయత్నములు జయముగా సాగించుట కాశీకరించుగాక!

అఖిల భారతీయ [బర్తనహిత] విశ్వకర్మధారణ సంఘము ఎనిమిదవ యాంధ్రరాష్ట్రీయ విశ్వబ్రాహ్మణమహాసభ

కడవల్లిల్లా బద్వేలుతాలూకా కందిమల్ల ముపల్లెలో

శ్రీమత్పీఠులూరి ఏకబ్రహ్మేంద్రస్వాముల వారి మతావరణమునందు 26-4-1923 సంగ్రము గురువారము ఉదయము గం 8-30 లకు ప్రారంభించబడును.

బ్రహ్మశ్రీ, వడ్డీపాటి నిరంజనశాస్త్రి గారధ్యక్షత వహించెదరు.

ప్రహ్మశ్రీలు తిలకపుడి విశ్వేశ్వర శ్రీరమణాచార్య స్వామిలవారు, పండిత గానాల రామమూర్తి, గొన్నాబత్తుల కరపా నృసింహాచార్యులు, కోనాపాపాచార్యులు మునీశ్వరాచార్యులు, భరణేశ్వరపు సోమలింగాచార్యులు, శ్రీగిరి చెన్నబసవయ్యశాస్త్రి, శే. పాపాచార్యులు, బి. ఏ. టి. నుబ్రహ్మణ్యాచార్యులు, డాక్టరు ఆచార్య లింగాచారి, కొమ్మూరి సంకమేశ్వరశాస్త్రి, (తంజావన పత్రికాసంపాదకులు) మున్నగువారు కూడ నాహ్మనింపబడుదురు. ఆశీస్ కులద్వారాతీర్థానములు చర్యకు వచ్చును. (ప్రొగామా మార్కులను నెడల ముందు తెలుపబడును. ఎల్లరును దయచేయి ప్రార్థించు.

నానము వెంకటేశ్వరస్వాములవారు,
అహ్మసంఘాధ్యక్షుడు,
తువ్వపాటి మూర్త్యువాచార్యులు,
కార్యదర్శి.

కావలెను

గుంటూరు మ్యూనిసిపాలిటీలో టెంపరరీ సర్వేయరుపనికి దరఖాస్తులు కంపుకొనవలెను. వేతనము నెల 1 కి రూ 60-0-0 పైకిలు అలవెన్ను రూ 5-0-0. ఇంజనీరింగు కాలేజీలో లోయరు సబార్డినేటు పరీక్షయున్ను, సర్వేయరుపరీక్ష యున్ను ప్యాసయినటువంటిన్ని యిదివరకు అనుభవము కలిగినటువంటివారే దరఖాస్తు చేయవలెను. ఈ క్రింద సంతకము చేసినవారికి యీనెల 28 తేదీలోగా దరఖాస్తులు అందవలెను. తెలుగుబాగా తెలిసియుండవలయును.

మ్యూనిసిపల్ ఆఫీసు, గుంటూరు } యం. వి. యల్.
తేదీ 17-4-1923 } నరసింహారావు,
చైర్మన్.

బాబూ భూపేంద్రనాథ బాసుగారు

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము క్రొత్తవైసుభాస్యలకు
విశ్వవిద్యాలయ విద్యావిధానము నిష్పలము

దానిని మార్పుటకు మనకభికారములేదుగాన
మనము వేరు మార్గముననుసరింపవలెను

న్యాయవాదులు లైసెన్సుపొందిన దోపిడిదొంగలు

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము క్రొత్త వైసుభాస్యలకు బాబూ భూపేంద్ర నాథ బాసుగారు కలకత్తాలో నొక ప్రకారము బహుమాన ప్రదానసభ కట్టకత్త వహించి యిటుల నడిపిరి.

“విశ్వవిద్యాలయముల పని విద్యకు జ్ఞానమును వ్యాపింపజేయుటయేగాని విద్యార్థుల ముందు తినిగూర్చి యోచించుట కానేకాదు. అదియే మన ఆశయం. కనుకొనినను ప్రస్తుత విద్యావిధానము ననుసరింపటలన ఆశయములముగా భువము పని చేయుటలేదు. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయముననుసరింపజేయబడి విద్యార్థులను నిద్రపరుచుచున్నామని గాని యితర ప్రాంతములనుండి మనదేశము లెందరో మనరాష్ట్రమునకు వచ్చి మనకుడు పడగొట్టుచున్నారు.

విద్యాజ్ఞానమును బోధించుటయే విశ్వవిద్యాలయముల పనియగుట నిజమేగాని అందులకు ప్రస్తుత విధానము పనికిరాదు. కాన దానిని మనము మార్చవలెను. అట్లు మార్పుటకు మనకభికారములేదు; గావున మనము యితర మార్గముల ననుసరించి పని చేయుట కప్పు వేరుకావలెను.

విద్యార్థులలో చాలమంది శాస్త్రవాదవృత్తి నలవలించు

వలెనని ఆశయముచందవచ్చును. కాని లామరులనుగా లైసెన్సుపొందిన దోపిడిదొంగలని నేను చెప్పవలసి వచ్చినందున గన్ను కుమింపవలెను. మనదేశమునందలి సంపద పెంపొందుటకు శాస్త్రవాదు లేమియును సహాయము చేయుటలేదు. వేరేయుల జేబులలోనున్న ధనమును తమజేబులలో నింపుకొనుటలోనే వారు తమ ప్రయోజకత్వమును ప్రజ్ఞనంతలు చూపుచున్నారు. నేను విశ్వ విద్యాలయము వైసుభాస్యలగా మాటలాడుటలేదు. మన దేశమునందే గాక యితర దేశములందుగూడ నేను సంపాదించుచున్న చాల లాభమును నేను పొందితిని. కాన నా అనుభవమును పుచ్చుకొనియే యిటుల మాటలాడుచున్నాను. పరిశీలకు వెల్లెవారిలోకృతార్థులగువారి సంఖ్యకంటె విధిగా అగువారిసంఖ్యయే అధికముగా నున్నది. విద్యార్థులు బి. ఏ. కట్టుకు నందుకొనుసరికి, చానరు, మిల్లను పేర్కొనబడుతు, కాల్కూలను మున్నగు పాశ్చాత్య కవివరుల భావములతో మన విద్యార్థుల మెదదంతయు నిండియుండును. కాని వారు లోకయాత్ర కందులను పనికి రాకుండవలెను. లోకవ్యవహారములకు వారక్కఱకు రాకపోవుటచే వారి నెవ్వరును కొరకు. అందులననే యువకులలో అసంతృప్తి కలుగుచున్నది” అని బాసుగారు నడిపిరి.

కేరళరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసభ

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగా రధ్యక్షతనహించెదరు

ఖద్దరు ప్రదర్శనము

మేనెల 6 వ తేదీని పాలఘాటు ఉలవకోడులో

సభ జరుగును

(మాడవ ప్రకటనము)

కేరళరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ ద్విత్వీయసమావేశము పాలఘాటుఉలవకోడులో మేనెల 6వతేదీని శ్రీమతి సరోజినీదేవిగా ర అధ్యక్షతనకైంద జరుగును. సభాక సంఘసభ యానెల 15 వ తేదీని జరిగినది. ఆయాసభలకు కార్యదర్శులను ఎన్నుకొనిరి. శ్రీమాన్ కే. పి. గాయత్రి వల్లభ అయ్యరు (బి. ఏ.) గాని సభాక సంఘాధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనిరి. ఇతర భారత నాయకులుగూడ వచ్చెదరు. సభకు వారమురోజులు జరుగును. సభా కాలా నిర్వాహము చాలవరకు పూర్తియైనది. అది చాల అందముగా నిర్వహింపబడినది. కాలకు వెనుక గొప్ప మైదానము గలదు. దానికి సమీపమున క్రైతినిధులకు గృహములు నిర్మింపబడినవి. ఆమైదానమున బహిరంగ సభలు జరుగును. కలకు ఉత్తర భాగమున ఖద్దరు ప్రదర్శన కాలమున్నది. అన్ని జలాదులనలన నష్టము కలుగకుండు నట్లు ప్రయత్నముగా నిర్వహింపబడినది.

కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు భోజన సదుపాయములను కూడా చేసెదరు. ఉచితముగా బసయలను పెట్టుటను గూర్చి సభాకార్యసంఘమువారు చర్చించిరిగాని అది సాధ్యముగాదని మానివేసిరి. పూటకులరజాశాస్త్రియొక్క శ్రేష్ఠముగా భోజనము పెట్టుటకు నిశ్చయించిరి. ఫలహారము (టీపెన్)నకు ప్రత్యేకపుకేటు పుచ్చుకొనబడును. బసల యిండ్లకు తాటియాకులను వేయించుచున్నారని గాన వేసనివారల చట్ట గానుండును. పాక భోజన కాలమునాడ బసలకు చాల చేరుకొనేయుండును. బసలలో సౌకర్యమున కెట్టిలోపమును గలుగదు. భారత కార్యసంఘనాయకుల సంచారపు ఏర్పాటు మార్పుబడినను దేశబంధు చిత్రరంజనదాసు, గారు మున్నగు భారత నాయకులు పలువురు వచ్చెదరనియు కాంగ్రెసు నిమ్మలకులసభకు దానుగారభ్యక్షత వహించెదరనియు తెలియుచున్నది.

వలంటీరులట్టి పూర్తియైనది. వారికి నిత్యమును విధానమును వారి నాయకుడు నేర్పుచున్నాడు.

అన్ని మండలములవారను ప్రతినిధులు ఎన్నికలను క్షురలో పూర్తిచేసి దాఖలాపత్రములు మేనెల 6 వ తేదీలోగా సభాకసంఘ కార్యదర్శికి చేరవట్లు పంపవలెను. కావలసిన సభకు ప్రతినిధులను చెందరావలయును. ప్రతీక్షకులైన కిరగకు తేర్పరుపబడిన. దానిరు ను ము కడ న గా 100, 50, 25, 10, 2 రూపాయలు.

ఈతర్ఫరమున సభ కలుకారణములచే చాల ముఖ్యమైనది గాన చాలమంది ప్రతినిధులు కచ్చెవరని తిహించుచున్నాడు.

ప్రతినిధులు పరువులు లాంతరులు తెచ్చుకొనవలెను. కట్టుబడుములతో రాగోనవారు ప్రత్యేకపు బసలు కొరకొర ఏపిలు 80 వ తేదీగాగా తెలుపవలెను. అబసలకు వారదై నిత్యంలని యుండును.

ఉత్తరములు మనిఆర్థములు తంతివార్తలు మున్నగు వాని నన్నిటిని యీ దిగువదిగువామారు పంపవలెను.

“కేరళ ప్రాన్షియులు కాన్ఫరెన్సు ఆఫీసు, అహింసా విజయపురి, ఉలవకోడు పోస్టు” అని కార్యదర్శులు—టి ఆర్. కృష్ణస్వామయ్యరు, బి. కే. వి. అచనగార్లు ప్రకటించిరి.

* * * * *

ఖద్దరు ప్రదర్శనము

ఇదియే యీ సభలో ముఖ్యవిషయము. స్వయం సహాయమున, ఆర్థిక క్షిత్తికానమున కలిగినగాని మహాభాష తొలంగవు. ఆర్థిక క్షిత్తికలిగినగాని రాజకీయ స్వాతంత్ర్యములభింపరు అని ప్రజలకుబోధించుట కిట్టి కార్యములే ఉత్తమసాధనములు. ఈకార్యమును జయప్రదముగా జరుపుటకు సభాకసంఘము వారు ఖద్దరును చేయుచున్నారు. ప్రజలనుగూడ వారికి తోడ్పడవలెను. భారత ఖండ్మునందన్ని రాష్ట్రములలోను ప్రతివేలను వేయువ్యవసాయకాదులు నూలు వదుకువారు నేతకేయువారు మున్నగువారందరకును మంచి రకము ప్రత్తిని త్రవలులను, చేతిరాట్టలులనిగూడ నేరుబడిన నూలును, వదుకునూలుతో చేతివస్త్రములవైని నేరుబడిన కట్టులను, మంచిరకము రాట్టములను, కృత్రిమమయ యంత్రములను, గింజలు తీయు యంత్రములను, వేడియరంగులను రంగులు వేయు, వనిముట్లను పంపవలెను.

మేనెల 6వ తేదీ మొదలు వారము రోజులు ప్రదర్శనము జరుగును. ప్రదర్శన కాల కట్టుదిట్టముగా చేయుటకు, అది పెంపట్టి.

ప్రారంభదినమునకే కచ్చెవట్లు భారత నాయకులకు తెలుసుమందికి అవ్వనవచ్చుములు పంపబడిన. అన్ని వనలును చేసి చూపుట కేర్పాటుచేయబడినది.

వరుకులను, పంపువారు పంపుటకు గు వ్యయములను తామే భరింపవలెను. విజయగల వరుకులను యిన్నారచేసి పంపవలెను.

వరుకులను పెంపట్టినికొని రావచ్చును. రైలులోను టిపాలోను పంపగోరువారు వరుకులు మేనెల 4 వ తేదీలోగా చేడకట్లు ఉల్లభకోడు రైలుస్టేషనుకుగాని పోస్టాఫీసుకుగాని పంపుచు వానిని “సెక్యూరిటీ ఖాది ఎక్సిబిషను, ఉలవకోడు” అను చిరునామాకు పంపవలెను.

వానిధరలను, పంపువారి పూర్తివిలాసమును తెలుపవలెను. అమ్ముబడిన వస్తువులఖరీదును మిగిలిన వరుకులను సభాకసంఘమువారు తిరిగి పంపివేయదురు. అట్లు పంపుట కగువ్యయమును సభాక సంఘమువారే భరించెదరు.

నూలువదకుట మున్నగువనలలో నిపులములకు కరకములు సర్టిఫికేట్లు యిచ్చబడును.

కేరళ రాష్ట్రవాసులలో బాగుగా నూలువదకలవారి కొకవరకు ప్రత్యేకముగా నియమింపబడును.

నూలువదకుటలో పోటీచేయగోరువారు మేనెల 1 వ తేదీలోగాచేరున ట్లిడిగువనిలాసమునకు దరఖాస్తును పంపవలెను.

కే. వి. అచన, టి. ఆర్. కృష్ణస్వామయ్యరు గార్లు కార్యదర్శులు, అహింసావిజయపురి, ఉలవకోడు పోస్టు, పాలఘాటు.

ఎఫ్. యల్. బి. యల్. పరీక్షలు:— ఈనెలలో ఎఫ్. యల్. బి. యల్. పరీక్షలకు వెల్లెవారిందరను తప్పిన వారినిగా తిరిగి అక్టోబరు నెలలో పరీక్షలు జరుగునట్లును అప్పుడు విద్యార్థులు తిరిగి దరఖాస్తులు దరుముతో కూడ పంపుకొనవలసియుండును. చుదాన్ యూనివర్సిటీ సిండికేటువారు 28 వ తేదీ సాయంత్రము జరిగినసభలో నిర్ణయించినట్లు తెలియుచున్నది.

అమృతాంజనం డిపోవారి

సుప్రసిద్ధావధముల జాబితా.

	రూ. అ.
1. శ్రీధరనాయనము మాత్రలు ఆశీర్వాదము	1-4
2. వజ్రశిఖర ధాతుపుష్టికి	1-0
3. జ్వరహరి బర్హములకు సీసా 1-కి	0-12
4. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు	0-10
5. మూలకంకకు తైలము డబ్బి 1-కి	0-12
6. తామరతైలము; తామర, తీటకు	0-6
7. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	0-9
8. కలరా మాత్రలు. వాంతిభేదలకు	0-6
9. దంతకూలహరి, పండ్లపోటుకు	0-8
10. కర్ణకూలహరి, చెవిపోటుకు	0-6
11. గజ్జికేలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-కి	0-4
12. కుకుళ్లకు తైలము, కిరీపకుళ్లకు	0-6
13. పేలకు మందు సీసా 1-కి	0-4
14. కుప్పకు తైలము, డబ్బి 1-కి	0-4
15. దంతమార్దము, పండ్లపోటుకు	0-2
16. గుళిభోగి మాత్రలు	1-0
17. గుళిభోగి తైలము, పుండ్లకు	1-0
18. రోమహరి పెండుకలు ఉడుటకు	0-6
19. మోహినితైలము పెండుకలు పెరుగుటకు	0-
20. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి	...
21. గ్రహణి మాత్రలు డబ్బి 1-కి	...
22. జులూచి మాత్రలు, మలబద్ధము	...
బంగారు కేసులపుస్తకము 25 కేసులు గలది 1-కి రు. 8-	
వెండికేసుల పుస్తకము 1-కి	రు. 1-0-
23. వెప్పురుమెంటునూనె	1-
24. చందినిఆత్మరసీమది	బొమ్మ 1-కి ... 2-0
25. కుసుమారి మాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
26. కలకు ద్రావకము సీసా 1-కి	1-0
27. కఫహరి కీరగట్టు దగ్గులకు	1-0
28. కఫహరి చూర్ణము, దగ్గు, ఉబ్బసములకు... డబ్బి 1-కి	0-8
29. గుండరితైలము, ముఖకాంతికి	0-8
30. కిరోవేదన మాత్రలు, కలనొప్పలకు	0-8
31. నేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4

అమృతాంజనం డిపో బొంబాయి-మద్రాసు.

ఆంధ్ర పత్రిక

మొదటి పేజీ 24-వ తేదీ

మంగళవారము

ఉప్పుపన్ను: సంస్కరణముల భ్రమ

ఉప్పుపన్నుగూర్చి, హిందూ దేశపుత్రిక లేగాక, ఆంగ్ల దేశ పత్రికలుగూడ వాద ప్రతివాదములతో నిండుచున్నవి. లండను టైముస్ పత్రిక ప్రధాన సంపాదకీయ వ్యాసములో ఉప్పుపన్నును సమర్థించినది. అధికారులకు ప్రక్కతాళమువైచెడి టైముస్ పత్రిక ఇటులు దెలుపుట వింతగాదు. ఉప్పుపన్నును విధించుటలో, ఇండియా ప్రభుత్వము కడు జాగ్రూకతతోను, దూరదృష్టితోను ప్రవర్తించెనట. దేశముయొక్క ఉత్పత్తివృద్ధిమమును యోచించి, రాజప్రతినిధిగారు ఉప్పుపన్నును సర్దిపై జేసిరిట. ఎవ్వ రేమనుకొనినను, లండను టైముస్ పత్రికాభి నందనములకు బాత్రులయినందులకు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారును రాజప్రతినిధిగారును తమను తా మభినందింకొనవచ్చును. ఉప్పుపన్నును సమర్థించుచు రీడింగుప్రభువుగారు ప్రచురించిన ప్లేటు మెంటు, భానిని చదివెడివారందరియందును విశ్వాసమును పురికొల్పగలదని, టైముస్ పత్రిక దలచుచున్నది. భనసప్తము గలుగుకుండ నాటంకపరుచుటకు, ఉప్పుపన్ను ఒక్కటియే మార్గముట. వేతాక త్రోవయేలేదట. శాసనసభ్యులు వేరొకత్రోవను జూపజాలకబోయిరిట. లండను టైముస్ పత్రిక ఇంగ్లీషు ప్రజల నీ తీరున సంతృప్తిపడదను జామచున్నది. వేరొకత్రోవను జూపుటకు శాసనసభ్యుల కధికారములేదు. అయినను వారట్టిసూచనలగా విచియే యుండిరి. శాసనసభ్యులు గోరిన తగ్గుదలలను నిలిపియుంచినచో, ఉప్పుపన్నును విధింపవలసిన యవసరము దగ్గిపోయెడిది. తేకున్న మిలిటరీ వ్యయమును తగ్గించిన సరిపోయెడిది. ఉప్పుపన్నునుగూర్చి జేసెడి ఆందోళనము, హేతుబద్ధముగాక, కేవల మభిమాన పూరితమని టైముస్ పత్రిక తలంపు. ఉప్పుపన్ను భారముగూర్చి యరచట, కేవలము అర్థములేని కేకయట. కర్షకుడుగాని, కార్మికుడుగాని, ఇందువిషయమై ఆందోళనపడుటలేదట. లండను టైముస్ పత్రికకు, హైందవ కార్మికాభిప్రాయములను, రియతుల యభిప్రాయములను ఒకరు చెప్పకుండ నే గ్రహించు నేర్పుగలదు గాబోలు! ఇంతకాలము నుండియు, తామే ప్రజా సామాన్యమునకు సంరక్షకులమనియు, వారి బాగుకొరకే అధికారవర్గము పాటుబడుచున్నదనియు, లండను టైముస్ మొదలగు పత్రికలు ప్రకటించుచుండలేదా? ఉప్పుపన్ను ప్రజాసామాన్యమునకే ఎక్కువ భారమునదయినను, ఇది యొక బరువుతో చేరినదిగాదని సమర్థించుట, టైముస్ పత్రికకు ముఖ్యము.

ఎట్టి యబద్ధము లాడియెనను, ఈవిషయమును నిలువబెట్టవలయును. ఉప్పుపన్నువలన ఎక్కువ బరువులేదని, వాదసౌకర్యార్థ మంగీకరింతము. టైముస్ పత్రిక దెలిపినటుల, ఇందునుగూర్చి వెలిబుచ్చబడిన ప్రాతికూల్యము, భావచేరితమని యంగీకరింతము. కాని, ప్రజలదృఢభావమును, తృణీకరించుట దోషముగాదా? బెంగాలు విభజనము గూర్చి ఆందోళన జరుగుచున్నపుడుగూడ, ఆందోళనయంతయు భావచేరితమని చులకనజేయబడెను.

కాని, ఆవాదము నిలువలేదు. బెంగాలు విభజనమును రద్దుజేయవలసినదనియు, ఉప్పుపన్ను అత్యల్పమని టైముస్ పత్రిక దెలుపుటలో, భనసంతుల దృష్టితో నీవిషయమును పరికించుచున్నది. భారత ప్రజాసామాన్య దుర్భరదారిద్ర్య మెట్టిదో, టైముస్ పత్రిక గ్రహించుట దుర్లభము. ఇక్కడి ప్రజలకు ఉప్పు ఎంతయవసరమో, టైముస్ పత్రిక గ్రహింపజాలదు. ఆరువేల మైళ్లదూరమునుండి ధర్మోపదేశము గావింపజూచుట, యసంబద్ధము. నేషను పత్రికమాత్రము, రాజప్రతినిధిగారి కార్యమును సమర్థింప లేకున్నది. అయినను రాజప్రతినిధిగారి చట్టమును వెంటనే అమలులోనికి దెచ్చెదరని ఈ పత్రిక యూహింపకున్నది. ఈ యూహ నిరాధారమయ్యెను. అధికారులు తలచినంత మాత్రమున ఎంతటి కార్యమయినను నెఱవేరకమానదు. ముందు నెనకల నాలోచింపక, ఉప్పుపన్ను చట్టమును వారు వెంటనే నమలులో బెట్టిరి. ఈ సంగతి వినినచో, నేషనుపత్రికకు ఆశ్చర్యము గలుగవచ్చును. కాని, హైందవాధికారులమార్గ మిట్టిదని, నేషను పత్రిక ఇంకను గ్రహింపవలసియున్నది. ఈ చట్టమును, హిందూ దేశరక్షణమున కవసరమని జెప్పట కేమాత్రము వీలులేదని, నేషనుపత్రిక తలంపు. ఇట్టిసాకుతో, రాజప్రతినిధిగారు ఉప్పుపన్నును సర్దిపైజేయుచో, మితవాదులను చిక్కులబెట్టిన వారగుదురని, నేషనుపత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. రాజప్రతినిధిగారెట్టియలోచనలేక, ఉప్పుపన్నును సర్దిపైజేసి, మితవాదులకు సైతము సంస్కరణముల భ్రమను తొలగించినందులకు వారినెంతయు అభినందింపవచ్చును. సందేహబాధితులకు సైతము సందియములేదని, వారిని భ్రమవిరహితులను గావించి రీడింగుప్రభువుగారు దేశమునకు మహాపకారము గావించిరి.

ఇందుకు నిదర్శనముగ మద్రాసు ప్రముఖులు కొందరు ఉప్పుపన్నునుగూర్చి తెలిపిన సంగతులను పరిశీలింపవచ్చును. కొలదికాలము క్రిందటివరకు మద్రాసు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగ బని జేసిన, సర్ కే. శ్రీనివాసయ్యంగారు ఉప్పుపన్నునుగూర్చి దెలిపినయభిప్రాయములు వేరొకచో ప్రచురింపబడినవి. రాజప్రతినిధిగారు ఉప్పుపన్నును సర్దిపైజేయుట చట్టసమ్మతమగునా కాదా యను విషయమును, సర్ శ్రీనివాసయ్యంగారు ముందుగ చర్చించిరి. రాజప్రతినిధిగారి కట్టియధికారముకలదని యే అయ్యంగారి యుద్దేశము. ఇందునుబట్టి సంస్కరణములు రాజప్రతినిధికి నిరంకుశాధికార మొసగుచు వువనియు, శాసనసభలతీర్మాన ప్రభుత్వమువారిని బాధింపవనియు, మరింత స్పష్టమగుచున్నది. రాజప్రతినిధిగారు తమ కొనగబడిన సర్టిఫికేట్టుఅధికారమునే యుపయోగించినను, ఇందువలన “సంస్కరణములు భ్రమ” యని విదితమగుచున్నటుల, కే. శ్రీనివాసయ్యంగారు నిస్సందేహముగ దెలిపిరి. సంస్కరణములు బూటకమనిదెలుపుటకు, అయ్యంగారికన్నను ప్రామాణికు లెవరుగా వలయును? వీరు ప్రభుత్వసభ్యులుగ బనిచేసియుండుటయగాక, సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులుగూడ నగుటచే, వీరి యభిప్రాయమును మితవాదులయినను తృణీకరింప వీలులేదు. యన్ శ్రీనివాసయ్యంగారును, అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యగారును, రాజప్రతినిధిగారు చట్టవిరుద్ధముగగూడ ప్రవర్తించినటుల సూచించిరి వీరు సర్దిపైజేసిన చట్టము, అక్రమమని తెలిపిరి. సామాన్య శాసనసభ్యులగు టి. వి. శేషగిరి అయ్యగారు, తాము పార్లమెంటు సభ్యులకు పంపిన విన్నపమును ప్రచురించిరి. రీడింగుప్రభువుగారి ప్లేటుమెంటులోని సంగతుల నన్నిటిని, వీరు

సహేతుకముగ ఖండించిరి. భారతదేశపు కృషివలులకు ఉప్పుపన్నువలన నెట్టిబరువు మీదబడెనో, వీరు వివరించిరి. ప్రభుత్వపు ఖర్చును తగ్గించినయెడల, ఉప్పుపన్ను కేటాల యవసర ముండదో, తేటపరచిరి. రెండు మార్లు శాసనసభచే నిరాకరింపబడిన చట్టమును ప్రభుత్వమువారు మరల నెలకొల్పుటచే చిత్తమునకుభంగకరమనిదెలిపిరి. ఉప్పుపన్ను అక్రమమనిదెలుపుట కెవరును వెనుదీయుటలేదు. కాని ఇట్టి అక్రమభారమును తొలగించుటకును, నిరంకుశాధికారమున కికమీదచోటు లేకుండుటకును, ఆచరింపవలసిన మార్గమేదియో అందునుగూర్చి మితవాదు లెవరును ఎట్టి సూచనల గావించుటలేదు. వారి అగ్రహమంతయు వ్యర్థముగ బోవుచున్నది. డాక్టరు అన్నాసీ, హకిం అజ్జల్ ఖానుగార్లు దెలిపినటుల, శాసనసభ్యులు సలుపదగిన కనీసకార్యము, తమపదవులకు వెంటనే తాజీనామా నిచ్చుటయే. ఈమాత్రము త్యాగము సలుపుటకలనను వారు ముందుకు రానియెడల, ఆర్భాటముల నెన్ని గావించినను ప్రయోజనముండదు. దేశముయెదుట, మార్గ మొక్క టేగలదు. సంస్కరణములును, శాసనసభ్యులును భ్రమయని రుజువగుటచే, ధీరులగువారు వాని నంటక వెలుపలనుండి, స్వక్రయత్నబలముచే స్వరాజ్యమును సంపాదించుట ముఖ్యావసరము. నిర్మాణకార్యక్రమము నెంత దీక్షతో నిర్వహించిన, నంతత్వరలో స్వరాజ్యము సమీపించుననుట నిశ్చయము. త్వరితముగ కృషి సలిపిన, ఫలితములు త్వరలోనే గనుమించును. ఆలసించినకొలదియు ఫలితమును ఆలస్యముగ లభించును. కాని ఫలప్రదమగు మార్గములనసలేవిడిచి, భ్రమలను పెండుటచో, స్వరాజ్యసిద్ధి గగనకుసుతుమగును.

ప్రామాణికతరులు: నిర్మాణకార్యక్రమము

నెల్లూరుమండల ప్రామాణికతరసభాగ్యులు, నిర్మాణకార్యక్రమ సౌష్ఠవమును గ్రహింపజాలక బోయిరి. కాని, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు గోవింద రెడ్డిగారు, సహాయనిరాకరణోద్యమ పద్ధతిని నిరసింపలేదు. అస్పృశ్యతాదోషమును నిర్మూలము చేయవలయుననియు, సురాపాన దురాచారము నడుగంట జేయవలయుననియు, కద్దరుపరిశ్రమ నభివృద్ధిజేసింపవలయు ననియు, వీరు హెచ్చరించిరి. “నిర్మాణకార్యక్రమయంతయు ననుచరణీయమును కర్తవ్యము నగును” అని గోవింద రెడ్డిగారు గావించిన హెచ్చరిక మిగుల ప్రోత్సాహకరముగ నున్నది. ఏపక్షమువారయినను ఏసంఘమువారయినను, నిర్మాణకార్యక్రమమును తడేకదీక్షతో నిర్వహింపవలసిన యవసరము గలదని తేటపడుచున్నది. మిగిలిన విషయములగూర్చి ఎట్టి యభిప్రాయభేదమున్నను, నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వహణముకొరకందరును చేతులగలుపవచ్చును. జస్తి సుపక్షమువారికనయినను, విదేశ వస్తు ధారణమును విసర్జించి, జాతీయనిర్మాణమునకు తోడ్పడుచో, మాతృసేవయందు పాల్గొనినచా రయ్యెదరు. “కద్దరు, అస్పృశ్యత, త్రాగుడు లోనుగాలశాఖోద్యమలబులెల్ల ప్రజాబాహుళ్య కార్యంబులగుట నాతూతాఖలయందు మనప్రాబల్యము నిక్కముగ వాంఛితము. అట్లులయిన నాడే యయ్యవి ప్రజోద్యమము లగును” అని గోవింద రెడ్డిగారు దెలిపిన వాక్యములను జస్తి సుపక్షమువారు ఆచరణలోనికి దెచ్చుట శ్రేయస్కరము. సర్ పి. త్యాగరాయ శెట్టిగారు, సభాంతి పన్యాసమున గాంధీకృత్యము బట్టలమెల్లుల సాపేక్షనందులకు వగచిరి. కాని “కర్షక వృత్తిని పల్లెలయందు నివసించు జనబాహుళ్యము

గల వారముగలచేతను, పట్టణవాసము చిరకాలాభ్యంతరము కాకుండుటచేతను, యంత్రపరిశ్రమలకన్న చేతివృత్తులయందు మనయాహులు లగ్నములగుట మేలు" అని గోవిందరెడ్డిగారు సూచించుటలో, దూరదృష్టిని కనుపరచిరి. జాతివిభేదములవలన నేర్పడిన రాజకీయపక్షములు చాలకాలము నిలువ నేరవని, గోవిందరెడ్డిగారికి తెలియును. ఇట్టి పక్షములు కృత్రిమపక్షములు. "బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతరవిభాగంబులకు మారుగ ధనిక కార్మికవిభజనము సంప్రాప్తముకాదగును. అట్టియాహ నిష్పత్తినుండియు మనముల నుంచుకొని యావలరానుండు పరిస్థితులకు తగు సమాచరణంబు భావ్యము." అని గోవిందరెడ్డిగారు పలికిరి. మిల్లులను స్థాపించి, పాశ్చాత్యపారిశ్రామిక విధానము నవలంబించుకొని, ధనవంతులకును కార్మికులకును పాశ్చాత్యదేశములలో జనించిన కలహము లిక్కడను జనించుట సహజము. అట్టిదుస్థితి ప్రధానకట్టములం దిదివరకే ప్రబలి యున్నది. అహమదాబాదుమిల్లులలో నెపుడు వ్యాపించిన కల్లోల మిందుకునిదర్శనము. ఇట్టిపోరాటముల కెడము గలుగకుండ, సాధ్యమగునంతవరకు చేతపరిశ్రమలకే ప్రోత్సాహమునగుట ఎల్లరకర్తవ్యము. మిల్లుయజమాను లేమి, కార్మికులేమి సామాన్యముగ బ్రాహ్మణేతరు లగుటచే, ఈ సమస్యను పరిష్కరింప వలసినబాధ్యత, జస్టిసుజక్షముపై నెక్కుడుగ నిలచియున్నది. ఇందుకు గాంధీమహాత్ముని ప్రణాళిక ననుసరించుట యే మార్గము. తమలో ప ములను గుర్తించుటకు గోవిందరెడ్డిగారు వెనుదీయట లేదు. "నిన్ను జాతులయెడ మనము జూపు ననాదరిణంబునకు భగవత్సన్నిధానంబున నపరిమిత కష్టము నందుదు మనుమాట నేమిరకుడు. ఈ దుర్భరావస్థ తడవుల బట్టియుండుటయే మన నిష్ప్రయోజ కర్తవ్యంబునకు నిదర్శనంబగుచున్నది. ఈ విషయంబు బ్రాహ్మణులకన్న మనమే ఘోరితరమగు దోషము నొనర్చుచున్నామనిన నన్ను తుమింపుడు," అని వీరు హెచ్చరించిరి. నెల్లూరు బ్రాహ్మణేతర సభవారు దూరదృష్టిజూపి, "సహాయనిరాకరణోద్యమ కార్యక్రమమునందలి నిర్మాణ కార్యక్రమమును సురక్షితముగ నవలంబింపవచ్చునని" తీర్మానించుట మిగుల శ్లాఘాపాత్రము. జస్టిసుజక్షము నైతిక నూతనాదర్శ ప్రేరేపకమగుచుండలకు సంతోషవలయును. సహాయనిరాకరణోద్యమమనిన ముడిపడెడి దినములజోయి, అందలి ముఖ్యభాగమును బ్రాహ్మణేతర సభవారు రంగీకరించుట శుభసూచకము. లాకోర్టులకు బోకుండ బ్రాహ్మణేతరులు తమతగవులను పంచాయతులద్వారా పరిష్కరించుకొనవలయునని ఈ సభవారు తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానమును ఆచరణలోనికి దెచ్చుటకు, బ్రాహ్మణేతర ప్రముఖులు కృషిసలుపుచో స్వరాజ్యసిద్ధి అనతికాలములో గలుగను. నెల్లూరు సభా తీర్మానములకు, ఈ రెండు తీర్మానములే ప్రాణము వంటివి. వీనిని కొనసాగించిన, అన్ని శుభములును చేకూరును. అన్నిపక్షములవారి దృక్పథమును ఈ తీరున మార్పుపెంచుట నిరాకరణోద్యమ విజయమునకు నిదర్శనము. ఈ యుద్యమమును చల్లించని దిక్షతో నిర్వహించునెడల, దేశము గమ్యస్థానము నతిశీఘ్రముగ జేరగలదు.

వలసరాజ్యముల భారతీయులు
కెనియా శ్వేత ప్రతినిధులు ఇంగ్లండులో ఆందోళనము నారంభించిరి. ఆఫ్రికాదేశీయులను కష్టించుటకొరకు, భారతీయుల నిలువ సంతకములు చున్నటులు, డాక్టరు అర్థుల అను వివరణగారి టుభిప్రాయముబట్టి గ్రహింపవచ్చును. తెల్లవారల

వాదదౌర్బల్యమున కింతకన్నను వేరునిదర్శనమేమి కావలయును, డి లామోర్గేభవుగారు మార్చింగు పోస్టుపత్రికలకు చెలిపిన సంగతులబట్టి, భారతీయులు కెనియాలో ప్రవేశించుకుండరు, వారికి సమానపుహక్కులు లేకుండుటకును, ప్రత్యేకపు గూడములలో వీరి నుంచుటకును, వీరభూములలోనికి వీరిని రానియకుండుటకును, తెల్ల వాడుప్రయత్నించుచున్నటుల గనుపించును. టాంగనయికాలో భారతీయులు క్రొత్తకన్నలను కల్పింపనందులకు, వారిపై జరిమానాలును, ఖయదశిక్షలును విధింపబడుచున్నటుల, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఫిజీదీవులలో తలకన్నను విధించినందులకు, భారతీయులు సంతోషము జెంచుచున్నారు. ఏకకన్యనుండియు ఇట్టిదుస్థివాదాలే వినిపించుచున్నవి. సామాన్య సంబంధమునైన, హిందూదేశము ఒక్క ఇంగ్లండు నకేగాక, మిగిలిన యన్ని రాజ్యములకును దాస్యము ననుభవింపవలసి వచ్చుచున్నది.

సహాయనిరాకరణావలంబులు: ఆయుధపులై నెన్నులు
అసహాయవాదులకును, కాంగ్రెసు ప్రచారకులకును పోలిసుకమిషనరుగారు ఆయుధపులై నెన్నల నీయగూడదని, మదరాసు యూరిషియను సంఘమువారు తీర్మానించిరి. మద్రాసు మెయిలు పత్రిక యందు విషయమై ఆందోళనము సలుపుచున్నది. యూరిషియను సంఘమువారి తీర్మానమును పోలిసుకమిషనరుగారు రంగీకరించెదరని తలంపవచ్చును. అసహాయవాదులకు ఆయుధములకు లైసెన్సులనియకబోవుట, వారి భూములకు నీరు నీయకబోవుట, వారి సభలను సానీయకబోవుట, మొదలగు నూరిపోట్లవలన అసహాయోద్యమము అంతరింపజాలదు. ఇట్టి యిబ్బగులకు లోనగు కొలదియు, ప్రజలకు భయమువదలి, వారి నిశ్చయ మింకను బలపడుటకు మార్గమేర్పడును.

బ్రిటన్: రూరకప్రమాణము
రూరకప్రమాణమువలన, ప్రాచ్యున కెట్టిలాభము గలుగకదనియు, జర్మనుల సాత్త్వికనిరోధము బలపడుచున్నదియు, కర్మనుప్రభువు ప్రభువుల సభలో స్పష్టపరచెను. నానారాష్ట్ర సంఘమునకీ వివాదమును కంపుటకు, ప్రాచ్య ఇష్టపడదని కర్మనుప్రభువునకు చెలియును. గ్రేవభువుగూడ, రూరకప్రమాణము వలన ప్రాచ్యున కెట్టిలాభము గలుగదని, హెచ్చరించిరి. పాంకేసుగారుమాత్రము, ఎప్పటికప్పుడలనే సూచించుచున్నారు. పరిస్థితులు త్వరిత మారునో లేదో, ఇంకను జెప్ప విలులేకున్నది.

మరియొక మందలింపు
ఉక్కుపన్నును సర్వప్రజేయటలో రాజప్రతినిధిగారు సివిలుసర్వసుకును, ఇడియా ఆఫీసుకును లొంగిపోయిరినియు, శాసనసభ్యులు ఉచితరీతిని ప్రవర్తించలేదనియు, వారు వెంటనే తమ పదవులకు రాజీనామాల్పియింపవలసినదియు, భుగ్గిగారు ప్రకటించిరి. భుగ్గిగారు అతివాదులుగారు. వీరి సలహా దురభిమాన పూరితమని ఎంచ మీలులేను. ఇందుకు శాసనసభ్యు లేమందురు?

తిరువాన్కూరు శాసనసభ
తిరువాన్కూరు 21:— గతదినము శాసనసభవారు ఎవరాలి టైమై సెరప్రెజిటేషన్ గావించిన సూచనలను చర్చించిరి. ఇకను సూచించలేదు. ఈదినమునగూడ సీచక్రయో సాగించబడును.

విదేశ వార్తలు

అసహాయోద్యమము

అతివాదుల పరిస్థితులు

సర్ ల్యూడోవికుపోర్టుగారి యభిప్రాయము
లండన్, ఏప్రిల్ 21:— రాత్రి 9-30 ప్రెస్సుకలెక్టలో ఇడియాలో అసహాయోద్యమము అంతరించుచున్నదను నివేదిక ముంద పోర్టుగారు టైటు బదు కేసుచూపారు:— సంయుక్త రాష్ట్రపు పాలకసంఘమున ఎన్నికయందు అతివాదులే జయము గాంచిరి. మొన్ననే కలసాలయందుండి కడుదలయిన అతివాదులే ఎన్నుకొనబడిరి. లక్నో, అహమదాబాద్ కిరగరపు పుర పాలకసంఘాద్యక్షుడుగ గూడ అతివాదు లెన్నుకొనబడిరి. వీరు పురపాలకపాలకాంగములను భ్యంసమాజేయు నిశ్చితాభిప్రాయముతో ఎన్నుకొనబడిరి. తిరువాత గ్రామపాలనమున వీరు వాస్తవము జేసికొన యత్నించెదరు. అందులకై వీరు రాబోవు జిల్లా బోర్డుఎన్నికలలో పాల్గొనెదరు. వీరివ్యతిరేకమైన రాబోవు శాసనసభల ఎన్నికలలోగూడ జయము గాంచెదరు. వారికార్యక్రమము లైతులకేక ర్తించుటకుపిచ్చియుజేసిరి. వారికి ఒకంశ సభ్యాకముగ టైటులు లభించెనేని సమాచారంబు వీరకును.

రూరప్రదేశము

బ్రిటనువిప్లవము

కర్మన్ ప్రభువు మరల పూర్వపు టుభిప్రాయమునే వ్యక్తీకరించుట

జర్మనులకు అభయము

పరానుల అచంచలసంకల్పము

లండన్ పత్రికాభిప్రాయములు
రీక్స్టర్, ఆర్థికాతి ఏప్రిల్ 21:— రాయబారములను ప్రారంభించుటకు రీక్స్టర్ ప్రభువు ఇల్లు జేసెనని మాన్యుస్క్రిప్టును పత్రిక ఆనుచున్నది.
డెయిలీమెయిలు
కర్మన్ ప్రభువు అభిప్రాయము పరానులకట్ల సుపూర్ణమైత్రని తెలియజేయుచున్నది.
డెయిలీక్రానికల్
కర్మన్ ప్రభువు నిశ్చయించుట ముద్రపడున అసహాయలేమింద సాధనముల నిర్వహించుటలో జర్మనీని నిర్వహింపజేయుడని హెచ్చరించుచున్నది.
దీనివలన యూ. పూ. మరల ఎన్నడు తీరవలెనపుడు నియమజేసెను. ముందు వివియభయము. దాచిదగి ఆభయ అనునారితని సాధియుల దగ్గరనుండి ఒకేవిధమున ఆభయములు గైకొనవలెను. జర్మనీ ప్రాంచునుండి ఒకేఆభయమును గైకొనవలెను. ఇట్లుగ నెని అందరనును మంగళకర్ముగ నెని భయము లేవంద జేసెనని పరానులు ఆభయవిచ్చినచో పరానులకేలాభము. ఈవద్దలలో ముఖ్య లోనై మి ఎనినెట్లుకువారే వినియోగింపును. అపుడు స్వముగజ్ఞానము జేసి భావములో జేసికొనవలెను.
నక డే ము
క్రిటివువారు మామిదివిధానము కాలలో రాజ్యం భారేమరలను జూటుచున్నది. రాకెల్వ్యాగ మిందిమేని అనుచునలు మరల ఆలోచనలోనికి రాకు అదియే ముక్తిమార్గము.
అట్లర్చును

అట్లర్చును ఈవారికి కచ్చెదవని ఏమో బిరెరిగిన్నవని తెలియజేయుటలని కర్మన్ ప్రభువు నొసిన హిందూ కడుగుద జరగాన నున్నయది. దీనివలన కొంతమార్గ మేర్పడును.

జనవరిలో బ్రెటును తెలియజేసినవిధానము

(1) నవ్వేతరసర బుణమును 2500000000 పానులకు రెగిలించవలెను. (2) అంతర్జాతీయ సభ వారు జర్మను అధికారిని కులను మరల ఏర్పాటు చేయవలెను. (3) అభయము లొసగినమీదను బుణమును తీర్చుటకు 4 గేడ్లు నిద్రపునీయవలెను. (4) జర్మనులపై విధించబడిన అభయమును నిర్ధారణలైనచో మిక్రమండలికి బ్రెటిషు ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడి బలాత్కారముగ జర్మనుల అధాయమును వశపరుచుకొనుట చేయవలెను. అక్రమణపడేకొను మరల ఎక్కువ ఆక్రమించుకొనుటకు తోడ్పడవలెను. ఈ మరకులకారము మొత్తముమీద ఒక్కొక్కచో మిక్రమండలి కేటుబ్రెటును కీయజలనన యాధ బుణమును ఇంకను దాటనీయవని బ్రెటిషు ప్రభుత్వమువారు భయమొసగిరి.

గ్రేవర్ధని యభిప్రాయము

రెండుపక్షములకును ఉపద్రవమే

ఏప్రిల్, 21:—జర్మనుల పరపరియు పరాముల పరపరియు కలిసియే యుద్ధవనియు విడదీయుటకు పీలులేదన్న మాటను పీట మరచిరి. జర్మనీనుండి పరాములు సామ్యును రాబట్టుచో పరాములపరపరి యుండదు. జర్మనుల పరపరి ఏర్పడినగాని పరాముల కీయజలనన మొత్తమునిచ్చుటకు పీలులేదు. ఇప్పుడు ఇరువురుకు జరుగుపోరాటము పీ:ద్దండిని అరివ్వమే. నవ్వేతరసరసమ్య త్వరలో పరిష్కారముగలుగుట బదులుగ మరల ఆలవ్యమగుచున్నది. ఆక్రమణకు పూర్వము జర్మనులు కొంతకంత అభయములను చెల్లించియుండెడివారు. ఇప్పుడీ ఆక్రమణలను చెడింది. ఆక్రమణకు పూర్వముకంటె ఇప్పుడు పరాములకు జ్యోసించిరి కట్టుకు బాగు ముట్టుచున్నది. ఆక్రమణకు అపారముగ అగుచున్నది. ఆక్రమణసాగించిరి పరాములకే నవ్వము. జర్మనీకినూడ నవ్వమే. పరిస్థితులిట్లేసాగిన జర్మనీ కట్టుకు ఇచ్చును. పరాములకు కొంచెము మొత్తమును మూత్రమే బుచ్చుకొనుటకు అవకాశమేర్పడును.

పరాములకు నుండిట్టి ఉపద్రవము కలుగుతుండ (బ్రెటు ప్రయత్నించవలెను. కాని రూరను పరాములు ఆక్రమించుకొనుట పరాములకు తేమముగాదు. ప్రస్తుతమెట్లున్నను కుడకది పరాములకు తేమముగనుండజాలదు.

పరాములు మతల తమదృక్పథనిశ్చయమును

పిరవరుచుట

రెండుపక్షములకు యోధుల సంస్కరణార్థము భవనములను ఒకేదర్శనము కందర్శనము పోయింకేరుగారు కర్ణకప్రభువు యువశాస్త్రమును గూర్చిగాని (గేటుబ్రెటును గూర్చిగాని నూనించియుండలేదు. నవ్వేతరసరములను పూర్తిగా రాబట్టుటకును, తమకు ఉపద్రవము నుండెన్నడును రాకుండజేసికొనుటకు వ్యతిరేకములై యున్నారని మూత్రము తెలియజేసెను.

(మంచి జ్యోతిషమైనగూర్చి జర్మను విశ్వాసముగలది కొన్ని విషయములనుగూర్చి పోయింకేరుగా రిట్లుబడుచిడిరి. సుధీర్ఘకటింపబడినదానిగ (మంచివారు జర్మనులపట్ల ఎంతయు పీడితైరినవాడను జూపుచున్నాను జర్మనులయెడ జోదార్యమును జూపుచున్నాను. జ్యోతిష సంధిపత్రములను మన్నించదలచుకొనవలెను జ్యోతిషమేమిటయి ప్రయత్నించుటవ్యర్థము. నయోద్యమకుటుకు ముఖ్యమైనవారుల నవ్వేతరసరములు, అభయము-నెక్కొరికి-ననుపదములతో కేయన్నవి.పరాముల స్వాతంత్ర్యము వాళ్ళకుజేయబడిన తేమములు పునఃప్రతిష్ఠాపనయగువలె యూరపుపునర్ నిర్మాణముగాకాంతిస్థాపనముగాని సాధ్యముగావు. 18 తేదీని పోలీసు, నైసిస్థానములను ఎత్తివేయవలెనని మిక్రమండలి జర్మనులను అడుగుటకంగీకరించిరి. పీడిస్థానేనిజరుగు నీవిజనను స్థాపించవలెననిగూడెరి.

పరాములపత్రికల యభిప్రాయము

కర్ణకప్రభువు భావగర్భితముగ ఆతిథ్యగర్త ఇచ్చియును వశ్యానుకులబట్టిపాడ రామబారములను మరల జర్మనుల ప్రారంభించుటకు అవకాశమిచ్చిరేమో యన్నటులున్నది. పరాములపత్రికలన్నియు కర్ణకప్రభువు యువశాస్త్రమును చదివిన తోడనే మాకులు విరిచినది. ఏమియు రుదించలేదు. బ్రెటిషు విధానమునే ఇంకొకమారు నిర్వచించెనుచున్నది. పరాములు కట్టికట్టును మరల పీడువాడుకగారని పత్రికలు రాటుచున్నవి. ఇంతవరకు జర్మనుల కల్లలన్నులకు బ్రెటిషు వారు తోడుచుచురేమో యను భయమును కర్ణకప్రభువు తాత శాస్త్రమును పూర్వోక్తనని లీవెటిలుషులిక వాకొనచున్నది.

నెల్లూరు మండలము

లిలకుస్వరాజ్యనిధికి చేరవలసిన మొత్తము 15,000 రూపాయలు

200 మంది వలంటీరులు.
ఏప్రిల్ 30 వ వ తేదీ ఏన్నాళ్లున్నది?
నాడూనేడూగాక నడుమనున్న వైదురోజులేగదా?
ఏమయింది? ఏమిచేశారు?

జర్మను పత్రికాభిప్రాయము

జెర్మనులో, కర్ణకప్రభువు యువశాస్త్రమును మంచి ఉద్దేశ్యమును కలుగ జేసెను.

నవ్వేతరసరములను గూర్చి జర్మను ప్రభుత్వమువారు ఇప్పుడైనను తరిష్కారము చేయు ఏర్పాటులను జేసెదరుగాక యని వాస్తవ్యముపత్రిక యనుచున్నది. కర్ణకప్రభువు నూచన క్రకారము తుభము కలుగకచ్చుని ల్యూగిట్టెటుషులిక వాకొనచున్నది.

జర్మను వర్తకసంఘము వైఖరి

(వర్తక పోరాటము అంత్యమొందువరకు సాత్వికనిరోధమునే సాగించవలెనని వర్తకసంఘమువారు కృత్రికరించిరి. రూరను భారీజేయించుటకు తొందరగ ప్రభుత్వమువారు పని చేయవలె ననిరి. తమయభిప్రాయమును మిక్రమండలికి తెలియజేయుననుయము వచ్చె ననిరి.

రూరలో పరాములు నుంకములపార్డు నేర్పరిచినదానిగ 714000000 మార్కుల నుంకముల అధాయము వచ్చెనని పరాములు తెలుపుచున్నాడు. దొంగతనముగ గొంపోవు 70000000 ప్రాంతము విలవకుల వస్తువులను గూడ పరాములు తట్టుకొనిరి పీడిన తేమ పాడెదరు. నోటుల రూపకముగ 800000000 మార్కులను నిన్నటిరోజున మోటాకుబండిలో వేసి కొంపోవుచుండ పరాములు స్వాధీనము జేసికొనిరి.

జెర్మనులో పనిలేని కార్మికులు పురమందిరమున మరల గోల జేసిరి పీడి కారణము పురపాలకవర్గమువారు బుటుకు పనిచేయువారులకు సహాయము చేయవలెనని 2000 పనిలేని కార్మికులు బయటజేరి తమత్రోవలో నున్న పనివాడైన లాగి పారవైచిరి. పోలీసువారిలో డీకొనుటకు పోలీసువారు ఇద్దరును, పనిలేనివారు అద్దరును తుతగావులైరి.

పోపుప్రతినిధి జర్మన్ అధ్యక్షులకు ఎటర్నగారిని డాక్టరు రోనెక్ట్ బర్గుగారిని సంధించిరి తిరిగిచ్చిరి.

మాడేడ్ల వరకము ననుభవించుచున్న ఎస్సెక్ దండశాధిపతిని పోపుప్రతినిధి జోక్యము కలుగ జేసికొనుటచే డిగ్గెటు నేనాని పనిచేవనని వోస్ట్ బ్యాటిగుషులిక తెలుపుచున్నది.

ఈజిప్టుకొత్తపరిపాలనము

లిబరలువర్గమువారు రాజు నభినందించుట

బ్రెటిషు కలుకుబడిని నిరసించుట

కయోలో, ఏప్రిల్ 21:—ఈజిప్టు క్రొత్త రాజ్యాంగ విధానమును పత్రికలన్నియు మెచ్చుకొనచున్నవి. జగలులో పాపాగారి. అనుచరులు ఈ విధానము తృప్తికరముగ తేడనుచున్నాడు. బ్రెటిషు నైసికాసన మున్నంతకాలము, బ్రెటిషు శాస్త్రానుస్థానములో ఈజిప్టు ప్రజలువిచారించుచున్నంతకాలము ఈ మాతనరాజ్యాంగవిధానము నిజమైనది గాదనుచున్నాడు.

ఈవిధానములను ప్రజలకు రాజ్యాధికారము వచ్చెననియు ఇకమిదభారతంతయు ప్రజలకే యనియు ఆద్దిపాపాగారు తెలియజేసిరి. (ప్రజలు కృత్రికరముగ తమ భర్మమును నిర్వహించుటో స్వాతంత్ర్యవైమయముగూడ విడిపోవు ననుచున్నాడు. (రాజ్యాధికారము వాళ్ళకును జాతివారి సుహృదయమును బ్రెటిషు వారు చూడగొన్నచో బ్రెటిషువారి లాభములకు భయము తేదని బ్రెటుకు నమృత ముండకమాన దనిరి.

జాతీయవాదుల ఖండనము

నూతన రాజ్యాంగవిధానము ఈజిప్టుజాతివారి సత్వములను మన్నించుటతేదనియు విడదీయులు జోక్యము కలుగజేసి కొనుటకు ఎంతయో అవకాశము గలదనియు, ఇది జాతిలందరి

ఇష్టమును తెలియజేయుట తేదనియు ఈజిప్టుకు ప్రాజాధారమైన నూడాయుషియే ఏమియు జెప్పుటతేదనియు ఈజిప్టు రాజు రూడాక్ రాజు కృత్రికాస్వాతంత్ర్యమును గూర్చి ఏమియు జెప్పుటతేదనియు పత్రికాస్వాతంత్ర్యమును, వాక్స్వాతంత్ర్యమును ప్రతినిధించుటతేదనియు ఈజిప్టు సరిహద్దులను నూనించలేదనియు జాతీయవాదులు చూతనవిధానము ఖండించుచున్నాడు. ఈజిప్టుకునకు పూర్వము ఎంతస్వాతంత్ర్యమున్నదో ఇప్పుడుగూడ అంత స్వాతంత్ర్యమే యున్నదనిరి. ప్రజలు తమదీక్షను కదిలక కుడకు తమ వాంఛితములను వెరవేర్చుకొనగలరు అనిరి.

వర్తకవిషయములు

మద్రాసు - మార్కెటు.

మారకము.

Table with 2 columns: Commodity and Price. Rows include Bhat, Bhat, Bhat, Bhat, Bhat, Bhat, Bhat.

కలెక్టర్ మాార్కెటు

మారకము

Table with 2 columns: Commodity and Price. Rows include Bhat, Bhat, Bhat.

గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీలు

Table with 2 columns: Commodity and Price. Rows include 6 0/0, 6 1/2 0/0, 6 0/0, 6 0/0, 6 0/0.

బొంబాయి - మార్కెటు.

Table with 2 columns: Commodity and Price. Rows include Bhat, Bhat, Bhat, Bhat, Bhat, Bhat.

మారకము

Table with 2 columns: Commodity and Price. Rows include Bhat, Bhat.

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజమువారు

కొకినాడలో శ్రీనరస్వతి నాటకశాలలో 28-4-23 తేదీని "సావిత్రి"

నాటకమును ప్రదర్శింతురు.

కేటు:—8, 2, 1-8-0, 1-0-0, 0-8-0. యడపల్లి సూర్యనారాయణ, మేనేజరు.

తామరతైలము

తామర,తీట,దురద మొదలగువాటికి మంచిమందు వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము వెల 0-6-0. అమ్మకాంజనము డిప్, మదరాసు-బొంబాయి.

గుంటూరు మండలంవారికి మేలుకొలుపు

గడువుదగ్గరకు వచ్చినది. ఖ్యాతినిలపండి

నర్సారావుపేట పట్టణములో తిలకుస్వరాజ్యనిధికి వేయిరూపాయలకుపైగా చేరినవిగాని మండలంలో మొత్తం అంకెపూర్తికి అవశిష్టంచాలాడన్నది. అన్నిగ్రామములవారు అధికదీక్షతో పనిచేసినగాని భక్తిగాదు. త్వరపడుదు.

మైసూరుసంస్కరణములు

విచారణసంఘమువారి సలహాలు

ఉపోద్ఘాతము

సంస్కరణలను మైసూరు రాష్ట్రమునందు ప్రవేశపెట్టుచున్న మై ఒక విచారణసంఘ మేర్పరచబడునది 1922 సంవత్సరము ఆక్టోబరు 7 వ తేదీన మైసూరు దివానుగారు ప్రతినధిసంఘమునకు తెలిపియుండిరి. తదనుగుణముగ ఈక్రింద పేర్కొనబడినవారు సంస్కరణముల విచారణసంఘపుసభ్యులుగా నియమింపబడిరి. బ్రిటీషునాథులుగారు (అధ్యక్షులు) కె. చాండి, కె. వల్లభయ్యం, డాక్టర్ కృష్ణారావు, కె. పి. పుట్టన్న, కెట్టి, డాన్. వెంకటేశ్వర్లు, బి. రామస్వామిశెట్టి మహమ్మదు అబ్దునుఖాన్ సి. శ్రీనివాసరావు, డాన్. కుబ్జశ్యామ్, కె. ఆర్. త్యాగరాజయ్యగారు (కార్యదర్శి). వీరిలో డాన్. కుబ్జశ్యామ్గారు మరణించిరి. ప్రభుత్వోద్యోగియగు కె. ఆర్. శ్రీనివాసరావుగారు శాశ్వతముగా పదవిని వదిలివెట్టిరి. మిగిలిన వడిమంది సభ్యులనుమాత్రమే నిరీక్షణమున తయారుచేసియున్నారు.

ప్రస్తుత మైసూరునందు మున్నదిమంది సభ్యులతో ఒక కానసభయొక్కది. ఇదిగాక సంవత్సరమున కొకకర్మాణము ఆర్థికమహాసభ జరుగుచున్నది. సంస్కరణముల నిర్మాణమునందు పీటి కుదిరినా మైసూరుగలయునని దివానుగారు ప్రకటించియుండిరి. విచారణ సంఘమువారి సలహాలను ఈగిడున ప్రకటించుచున్నాము.

ప్రతినధిసంఘము

మైసూరు రాజ్యాంగ నిర్మాణమునందు ఈసంఘమునకు ఒక ప్రత్యేకస్థాన మొసగుచు మహారాజుగారు ప్రకటనము గావించెదరు. ఈ సంఘమునందు 25 మంది సభ్యులుండెదరు. గ్రామనియోజక వర్గములకు 16 స్థానములు, కట్టణ నియోజకవర్గములకు 87 స్థానములు, ప్రత్యేకనియోజక వర్గములకు 15 స్థానములు, అల్పసంఖ్యాకులకు 85 స్థానములు ప్రత్యేకింపబడినది. అల్పసంఖ్యాకులకు ప్రత్యేకింపబడిన 85 స్థానములలో 25 స్థానములకు ఎన్నికలుజరుగును. మిగిలినవిమంది ప్రభుత్వమువారు నియమించెదరు. ప్రభుత్వమువారు కొంతమంది అధికార సభ్యులను నియమించవచ్చును. వీరు సంఘమునందు కూర్చుండి ఇతరులను పాలించుకొనవచ్చుగాని సమ్యకుల నిర్వహణకు.

ఎన్నికలు నియోజకవర్గములు

ప్రస్తుతమున్న నియోజకవర్గములే స్వల్పమగు మార్పులతో అంగీకరింపబడినవి. ఏలూరు కృష్ణానదికి లింగు చేర్చబడలేదు. వీటివిషయమై ఆలోచించి ఆవసరమైన వీటికి ప్రాతినిధ్యమేర్పరచి ప్రతినధిసంఘపు సభ్యులసంఖ్యకూడ అంత హెచ్చించబడును.

మొదటిసంఘములు జిల్లాబోర్డులకు తమప్రతినిధులనేర్పరచు పద్ధతి అంతయును. ఈ లెక్కనుచూచిన 28 వేలమంది కొంత ప్రతినధిసంఘమునందుండగలరు. అల్పసంఖ్యాకులకు ప్రత్యేకింపబడిన 85 స్థానములలో పదిస్థానములు ప్రభుత్వవారి నియమింపబడు ప్రత్యేకింపబడినవి. ఇతరస్థానములకు ఎన్నికలు జరుగును. 20 వేల జనసంఖ్యకుకొని ఒక్కొక్క టెన్ వారికి కొక స్థానమిచ్చుట యుచితముగ నుండును.

ఆయా టెన్ వారి కొక సంఘము నేర్పరచుకొనవలయు నని యు ఆసంఘమే నియోజకవర్గముగ నుండవలయుననియు విచారణసంఘమువారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు. ప్రత్యేకనియోజకవర్గముల కొకగలబడిన 15 స్థానములలో 4 స్థానములు కార్మికులకు ప్రత్యేకింపబడినవి. ఈస్థానము లన్నిటికికూడ ప్రత్యేకసంఘములు నియోజకవర్గములుగ ఏర్పరచబడును.

సమావేశములు - అధికారములు

దివానుగారు ప్రతినధిసంఘపు అధ్యక్షులుగ నుండెదరు. సంవత్సరమునకు సాధారణముగ ఐదేడవర్సాములు ఈసంఘ

ము సమావేశమగును. దసరాసమావేశము 15వోనాటికన్న మించకూడదు. బడ్జెటు సమావేశము 10 వోనాటికన్న మించకూడదు ఇతర అపారాధణ సమావేశములు 5 వోనాటికన్న మించకూడదు.

కానసభయందు ప్రవేశపెట్టబడు ముఖ్యులగు ప్రతిమహామై సాధారణముగ ప్రతినధిసంఘమువారి అభిప్రాయములను ముందు తెలిసికొనబడును. కానసభయందు ప్రవేశపెట్టబడు ముఖ్యులు ప్రతినధిసంఘపులకు సుపూర్ణమగు వివరములతో తెలుపబడును. సంఘమువారు బిల్లులపై చర్చనలిపెదరు. బిల్లు ముఖ్యముగ్రామములను సవరించుటకు ప్రతినధిసంఘసభ్యులు సవరణలనుపొందింపవచ్చును. కాని బిల్లునందలి కొన్ని క్లాజులను సవరించుటకు ప్రయత్నింపకూడదు. కొన్ని సమయములందు ముందుగా కానసభకు యొక బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడిన కానసభయందు చర్చనలిపినట్లు బిల్లు మరల ప్రతినధిసంఘమునందు చుంపబడును. ప్రతినధిసంఘమువారి తీర్మానములమరల కానసభకు తెలుపబడును. అటుపిమ్మట బిల్లు మహారాజువారి అనుమతికి వుండును. ప్రతినధిసంఘపు అభిప్రాయము ఓట్లుద్వారా ప్రకటించబడును.

క్రొత్తమున్న విధించుటకుపూర్వము ప్రభుత్వమువారు ప్రతినధిసంఘమువారి అభిప్రాయములను పుచ్చుకొనెదరు. ప్రభుత్వమువారు సలహాలపై సంఘపు సభ్యులు సమ్యకుల నొసగెదరు. అధ్యక్షుని అనుమతిపై సభ్యులు క్రొత్తమున్న సంబంధించిన విషయములందు తమను తోచిన సవరణలనుపొందింపవచ్చును. ఈసవరణలకూడ నోటుకు పెట్టబడును.

సభ్యులు ప్రత్యేక ఆడుగవచ్చును. వివరములను తెలిసికొనుటకు ప్రక్షులు చేయవచ్చునేగాని దూషణయొక్కవారు ప్రక్షులనుచేయకూడదు. పీఠిమంటి ప్రక్షుచేయుటకు కూడ సభ్యులకు అధికారముండును.

తమ అభిప్రాయములను తెలుపుచు కొన్ని ప్రకటనలను గురించి అధికారము ప్రతినధిసంఘమువారి కుండును.

ఇదికాక పరిపాలనమునకు సంబంధించిన విషయములపై తీర్మానములనుపొందించు అధికారము సంఘమువారికేండును ఒక్కొక్క సభ్యుకు 2 ప్రక్షులు రక్షకులను మాత్రమే ఉపపాదింపవచ్చును. సంఘమువారు చర్చించవలసినవిషయములలో చేదనగాని, తీర్మానముపై చర్చజరుగుట ప్రజాతేమమునకు వివర్ధముగ నుండునని గాని అధ్యక్షులకు తోచినవారు అతీర్మానముపై చర్చజరుగకూడవని నిర్ణయించవచ్చును. బడ్జెటు సమావేశమునందు బడ్జెటును సుపూర్ణముగ విమర్శించుటకు ప్రత్యేకభాగములపైసవరణలనుపొందించుటకును సంఘమువారికి అధికారముండును.

మొత్తమునకు సంఘమువారి తీర్మానము లన్నియు ప్రభుత్వమువారికివ్యతిరేకము సలహాగ పరిగణించబడునేగాని ఈతీర్మానముల ననుసరించి ప్రకరింపవలసిన వాక్యత ప్రభుత్వమువారికి లేదు. సాధారణముగ కన్నడభాషయందు చర్చజరుగును ఇంగ్లీషునకు హిందుస్థానీయందు కూడచర్చ జరుగవచ్చును. అధ్యక్షుని అనుమతిపొంది రాష్ట్రమునకు సంబంధించిన ఇతర ఏకైకభాషయందైనను సభ్యులు చర్చనలిపవచ్చును.

కానసభ

కానసభయందు 22 మంది ఎన్నుకొనబడిన అధికార సభ్యులు ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిన కొందరి అధికార సభ్యులు 21 మంది ప్రభుత్వసభ్యులుండెదరు. ఇది కాక ఏదైన ఒక బిల్లుకు ప్రవేశపెట్టునపుడు ఆబిల్లునివలయుమై అత్యవసరములవారిని తాత్కాలికముగా కానసభ్యులుగ ప్రభుత్వమువారు నియమించవచ్చును. తీర్మానములకును ప్రభుత్వమువారు సభ్యులను నియమించునపుడు ఈక్రింద పేర్కొనబడిన విషయములందు అనుభవముగలవారి హక్కులనుగమనించవలెను. (1) నిమ్నబాతులు (2) కుశుక్రీ సంకీర్ణము (3) పరిశ్రమలు (4) అల్పసంఖ్యాకులు (5) ఎత్తస్థులు.

నియోజకవర్గములు

గౌరవియోజక వర్గములకు అనగా పేదగురూర మైసూరు నగరములకు రెండు స్థానములు గ్రామనియోజకవర్గములకు 8 స్థానములకు 8 స్థానములు ప్రత్యేకింపబడినవి. ప్రతినధిసంఘమువారు తీర్మానములను ఎన్నుకొనెదరు. మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమువారు, వర్తకసంఘములు, స్టాండింగ్ కార్మికులు ఒక్కొక్కరు ఒకసభ్యుని ఎన్నుకొనెదరు. కానసభ్యులకు ఎన్నుకొనబడినవారిని ఆయాజిల్లాబోర్డు సభ్యులుగా నియమించుట యొక్కముగా నుండునని విచారణసంఘమువారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు. సమావేశములు - అధికారములు

ఒక్కొక్క సభ్యుకు రెండు ప్రక్షులు చేయవచ్చును. బడ్జెటు కానసభయందు ప్రవేశపెట్టబడును. ప్రభుత్వమున బడ్జెటుపై సామాన్యచర్చ జరుగును. పిమ్మట గ్రామములపై నోటు పుచ్చుకొనబడును. ప్రభుత్వమువారిచే ప్రత్యేకింపబడిన కొన్ని ఖర్చులు తప్ప ఇతర ఖర్చులపై కానసభ్యులు తమ సమ్యకులనిచ్చెదరు. గ్రామము మొత్తము ఖర్చుల వివరము తెలుపబడును. కానసభవారు గ్రామములను ఆమోదించుటకు, నిరాకరించుటకు, తీర్మానములకు అధికారముండును. గ్రామము మొత్తమున క్రించవలసిన సంపూర్ణముగ తీసివేయవలయుననిగాని సభ్యులు తీర్మానములనుపొందించవచ్చును కాని గ్రామము మొత్తమున హెచ్చించవలయునని తీర్మానమునుపొందించవలెదు. గ్రామము మొత్తమున కానసభవారు తీర్మానమును నిరాకరించినను ఆకాళకరిపాలనమును అభివృద్ధిచేసరమని తోచిన కానసభవారి తీర్మానములకు వివర్ధముగ గ్రామములందందునచ్చును. కానసభవారు నిరాకరించిన గ్రామము పరిపాలన నిర్వహణమునకు అనుసరమని తోచిన ఆమొత్తము ఖర్చుపైటి ఈవిషయము ప్రభుత్వమువారు కానసభవారికి వారుమరునడిచిసమావేశమునందు తెలిపెదరు. ప్రభుత్వమువారిట్టి విషయములపయిగా వింయ ప్రకటనములపై చర్చ జరుగకూడదు. సప్టిమెంటరీ గ్రామములకు కొందరి అధికారము ప్రభుత్వమువారికివ్యతిరేకము. పరిపాలన విషయములకు సంబంధించిన తీర్మానములనుపొందించు అధికారము సభ్యుల కుండును. బిల్లులను కూడ సభ్యులు ప్రవేశపెట్టవచ్చును.

ఇతర విషయములు

క్రీలకు నోట్లు ఇవ్వబడినదిగాని వారు అధ్యక్షులుగ నుండరాదని నిర్ణయించబడినది. మహారాజువారి సౌధమునేస, ప్రభుత్వోద్యోగుల పెన్షనులు, సంధిమర్తుల ననుసరించి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి మైసూరు ప్రభుత్వమువారి కుండు సంబంధబాంధవ్యములకు చేరిన విషయములపై బడ్జెటునందర్భమునగాని ఇతర వినమావేశమునందుగాని ప్రతినధిసంఘము వారు కానసభవారు ఎట్టి చర్చ నుపహాడెదు. బడ్జెటు చర్చయందు ప్రతినధిసంఘమువారు తీర్మానములద్వారా తమఅభిప్రాయములను తెలుపవచ్చును. కానసభవారు ప్రతినధిసంఘమువారి సమ్యకులనిర్వహలనయొక్కారు. ప్రతినధిసంఘమువారు ఒకడిమాండుకు మొత్తము హెచ్చించవలయునని ఉపపాదించవచ్చును. కానసభవారు డిమాండు మొత్తమున తగ్గించవలయునని ఉపపాదించవచ్చునేగాని హెచ్చించవలయునని ఉపపాదించుటకుపిలువలేదు. స్టాండింగ్ కమిటీ అందరలయునని విచారణసంఘమువారు సలహా ఇచ్చును అందుకు సంబంధించిన వివరములనుకూడ ఒక అధ్యాయమునందు వ్రాయుచున్నాడు. వైద్యకాళకు విద్యాకాళకు స్థానికస్వపరిపాలనకాళకు రైల్వే కృషియు వాణిజ్యకాళకు స్టాండింగ్ కమిటీ అందరలయునని సంఘమువారి అభిప్రాయము.

గుంటూరు మండలము

హెచ్చరిక

నర్సారావుపేటలో వేయిరూపాయలు

సమకూరెను

నర్సారావుపేట పట్టణమునకు నాడుకులు పెట్టెల్ల తిలకుస్వరాజ్యనిధికి వేయిరూపాయలు చేకూరెను. వివరము ప్రత్యేకముండు పంపబడును. మొత్తముమండలములో ఏటా 80 వ తేదీగా 80 వేల వసూలుకావలెను. అందుకుగాను 10 వేలవేలను యింకనుపూర్తికావలెను. ఇంక వారముకొనలు మాత్రమే గడవున్నది. తక్కిన అన్నిగ్రామముల వారును వెంటనే ధనమొసంగవలెననియు కలంటికులుగా చేరవలెననియు కోరబడును. కార్యదర్శి విజ్ఞప్తి (తం.రా.ప్ర.).

అనధికారసభ్యులు లోటును బూడ్చుటనగున్చి నిర్మాణసాధన లేమియును మాపింపలేదని ప్రభుత్వము ఆ నాలోచితముగ ప్రకటనయిం దాక్షేపణజేసియుండిరి. ఆ విషయమై యిప్పుడు చర్చించెదను. బడ్జెటును రియోడజేయినపుడు మాతో నంబడింపబడుతుండు, సాధి-మార్గముల నూపించుట మా విధిగాదని ప్రభుత్వమువారికి విశదముజేసితి మొకటి. రెండవది బడ్జెటును సమముజేయి టకు కృత్యము కర్మియమని కోరితిమి. ఈ రెండు విషయముల మీద నే మేము ఆసెంబ్లీలో పెరిత కోపవ్యసించినను, మూడవది మేము ప్రోత్సహించుట వేరమునగున్చి కొన్ని సూచనల గావించితిమి. (అదృష్టవశాత్తూ సభ్యులందఱు ప్రాసన్నులై చర్చించిననాటి కార్యక్రమభాగముండుచే దానిని బంపుచున్నాను) ఆ కార్యక్రమములలో బడ్జెటులోటును పూర్తిచేయు అనధికారసభ్యులు జేసిన ప్రయత్నములు మాచనల సేకరణలు గావు. నేనును ద వెబ్బో జుఎగుమతి పన్నుయొక్కరజేయవలెనని సూచించితిని. ఆచర్చి కలిగినవలసికోమ దయమన ఆక్షయ్యుడు ప్రోత్సహించు నూర్చిన సూచనలపై సభ్యులు పుష్కలమున విధవనియు, మామూలు గాచర్చించి చర్చించుచున్నవనియు ఉత్తమపుగావింపిరి. దీనిని బట్టి మా ద ప్రభుత్వము వారు తా కృత్యములోని సూచనలు చేపట్టినను సమ్యక్తులను పుష్కలమున పరిశీలించున లేరని తెలియగలదు. ఇట్లుజేసి అనధికార సభ్యులు బడ్జెటుకు సమము జేయుటకు సూచనలేమియు గావించ లేద నని టాబ్లెట్లము దిక్కు మరేమియుచు గాదు. ఇంకను మేము

సాక్షాత్తుడైన మేమునగా గవర్నరు జెనరలు విజయ
పునర్విచారణ నిమిత్తము అనెంతవీ పంపలేదు. అందుకే

నం. 7 తంబుకెట్టివీధి ముదాను.

పచ్చిమగోదావరి జిల్లా మహాజనసభ

నాయకుల ఉపన్యాసములు

1000 దూలు సభలో తలకునిధికి సభ్యులిచ్చుట
(స్వీయ విలేఖరి)

18 వ తేదీ ప్రభుత్వము 2 వ తరగతి కార్యక్రమము ప్రారంభమయ్యెను. శ్రీమంత్ పేటాకి సర్వనారాయణ మొదలగు వారు సభకు రావీలులేని ప్రాసంగికములను చదివరి.

అత్యున్నత గోవిందాచార్యులు గారి ఉపన్యాసము ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు అసహాయముల పాలములకు నీరసము అనే యెడలములలో కాలక్షేపము చేయుచుండిరి. ఈ మాత్రమున మనము భయముంద సక్రమమున నేను తెలుసుకొంటి 4 మాసములకు అనుభవించవలసియుండ నా శరీర అస్వస్థతనుగూర్చి నేను తెలుసుకొనితిమి. ప్రభుత్వమువారు నన్ను విడిచిపెట్టి నేను నా శరీరమునకు కొంచెము స్వస్థత కాగానే నేను భారతమాతకు చేయునీరకై మరల నా విభుక్త భర్తృమున నిర్వహించుట ప్రాసంగికముగా జూలినను యింకొక్కరు గారికి భీతికరం నుండుటకు గారు మరల నన్ను తెలుసుకుని మిగతా జైలు కాలము పూర్తి అగునరకు పంపుము అని కరుణ చేసిరి. అంతకు నేను నీడముగా నుంటిని. అని మరల వారికి జవాబిచ్చితిని. ఒకకోణము మేము మాగ్రామ చెరువు గట్టున చల్లగాలికి కూర్చొని ప్రతిక చక్షువునుచుండ తపస్వీ జ్ఞానగారు మాగ్రామమునకు వచ్చి కరణముచే నన్ను చారిత్వ రాతనినదని జరుగజేసిరి గృహస్థ మార్గమున నన్ను కరుణచేసి రని నేను వారిని చూచుటకు బయలుదేరి వెళ్లుచుండ వారు నేను వారిలో తలపడతిమి. గ్రామకరణముగారు వీరే గోవిందాచార్యులుగారని తపస్వీలైనవారిని తెప్పిరి తపస్వీలైనవారికి వారు నమస్కరములు నిలుబడెను. తపస్వీలైనవారు ఆచార్యులవే నాకు అసహాయాద్యములలో నింకా తిరుగుచున్నవారి పాలములకు నీరసము అని చెప్పించెను. అంతట నేను అంతులకు భయపడక జవాబిచ్చితిని ఇప్పుడు అసహాయాద్యములలో పనిజేసిక నీరసముని చెప్పిరి. మరొకప్పుడు వారు అనేకవిధములగు గృహస్థభక్తుల పనులుగూడ చేయవలసి చెప్పెను. ఆమాత్రమున మనముభయపడి మాతృభూమియొక్కనేర మానకమా? కావున మిరుమందరు మనజిల్లాకు కూర్చున్ననీర ధనము ౫20.00 లకుగారు ధనసహాయముచేయవలెను. కాంతి నైరులుగ చేరవలెను. అని వాదించిరి. అంతట సభ్యులు కాంతి నైరులుగ చేరవలెను వారికి క్రింది ధనమునిచ్చుటయు ప్రారంభించిరి.

ప్రకాశించుటలుగారు

మనము ఉపన్యాసములలో సభిలు జరుపుకొలుచు గతిని చివరికి ప్రస్తుతము మనము నిర్మాణ కార్యక్రమములను నిమగ్నులైయుంటిమి. ప్రభుత్వమువారిచర్యలు ఇప్పుడే అత్యున్నత గోవిందాచార్యులుగారు చెప్పి యుండిరి. ప్రభుత్వమువారు యిట్టి చర్యలు గోదావరిజిల్లాలో పాగించిరి అచ్చటిజిల్లా అప్రభుత్వమువారి ప్రకటనలను అంత్యముచేసి ధీరత్వముతో అజిల్లాతిలకు నిధికిగాను కూర్చుంటున్న ధనమున సమకూర్చుచుండిరి. ప్రభుత్వమువారు అకాలిలను పెట్టినభాషలను ప్రస్తుతము జబ్బుపురమున స్వరాజ్యవర్తకమునుగురించి తెచ్చినకేసులను గూర్చి ప్రతికలంకు వినుచుంటిమి. హిందూదేశమునందు ఎచ్చట ప్రభుత్వము వారు ఎట్టి అకనుచర్యలు గావించుచున్నను ప్రజలు భయపడక అట్టిశాసనములను నుల్లంఘించుచునే యుండిరి. మీలో చాల మంది ధనము ఎక్కువ తెచ్చినటుల మీరు మాతృభూమిలను చూచితిని. ఇచ్చటకు మీరు తెచ్చినధనమును మరల యింటికి గొంపోక దేశమును బంధించుకొనే నోరపడవలెను. ఒక్క ధన మిచ్చుటయేగాక మనదేశమునకుకొరకు మనము కాంతిభావము నవలంబించి ప్రభుత్వమువారు అకనుచర్యలుజరుపుచున్న వాటి నుల్లంఘించుటకు సునిధులైయుండుట కాంతి నైరులుగ మీరందరును చేయవలెను. మీరు కాంతి నైరులుగ చేరవలెను మాగ్రామ ప్రాసంగికము జరుగదు. వారావిధములట్టి ఎప్పుడుజరుగు నో తెలియదు. మా తాలూకావారు రహస్యముగ ప్రకటించిన నోటిను నేను చూచితిని, వాటికి మీరు భయపడవద్దు. మనము పూర్ణత్యాగ మొనర్చి స్వరాజ్యమును సంపాదించవలెను. ఖద్దరు నుత్పత్తికై చాల పాటుపడవలెను.

అంధరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు నేను వట్టిసంతము మికందమున తెలిసియున్నది కావున త్వరలో ౧16 లు వసూలుచేసి స్వరాజ్యక్షేత్రికి కట్టుము చదివించినతరువాత నావిధి నెరవేర్చుదు ననెను. అంతట సభ్యులు కాంతి నైరులుగ వసూలుచేసి కానుకగా స్వరాజ్యక్షేత్రికి నొసంగిరి.

అంతట అంధరత్నము ప్రస్తుతము మనలో అనేకకుల ములు మరములు ఉన్నవి. మనలోమనకు విశమత్వము నింతవరకు కుదురలేదు. బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతరసమస్త ముందుగా అంతరించవలెను. అనేకవర్తమానములను హిందూ ముసల్మాన్ సభ్యులుగొరకు నాయకులు పనిచేసిరి. మహాత్ముడు ఈసభ్యులను కలగజేసెను కాని అచ్చటచ్చట మరల తగవులు బయల్పడెను. అవి త్వరలోనే నశింపు అగుటకు నాయకులు ప్రయత్నము చేయుచున్నారు. ఈరీతి ఒక్కొక్కరి భేదాభిప్రాయములు కలిగించుచున్నది ప్రభుత్వమువారే. వారు అట్లు కలిగించుట వారిభర్తృము. వారు మనలోమనకు విశమత్వము కలిగిన వెంటనే స్వరాజ్య మిచ్చెనరని అంటు న్నారు. జరితిగ అట్లా వారు చేయుచు మానుటలేదు. అసంగతి మనము ప్రాచీన చియు భేదములు పెట్టుకొని పాడుచుంటిమి పంచుల విషయమైవాద మనము శ్రద్ధహీనవి అస్పృశ్యత తొలగించవలెను. ఈ సమస్యలు అన్నియు నెరవేరినదేమనకు స్వరాజ్యము అభింకుట దుర్లభముగావున మనము త్వరలో విశమత్వము పెంపొందించుకొనవలెను. మనము స్వరాజ్యము సంపాదించవలెన్న మాత్రమున రదు. మనమందరము సుపూర్ణత్యాగ సర్వి అవసరమున మన రక్తమును గూడ స్వరాజ్యక్షేత్రికి ధారపోయవలెను. మనము చేయునది కాంతియుద్ధము. ఈయుద్ధమునకు మనము మన ఆత్మలను బుద్ధిప్రాప్తముగ ప్రభుత్వమునా నిసరించుకట్టులకు ఇజ్జువలెముగాని వారిచర్యల కెదురుగ ఏ మాత్రమును దౌర్జన్య మొనరించ నూడదు. దౌర్జన్య రాహిత్య మే మనకు మూలముగా క్రమము. ఈ మూలములను విడిచిన మనము స్వరాజ్యము సంపాదించక పోవడమే గాక మహాత్ముడు యద్రవాడ చెరసాలలో నొసరించు స్వరాజ్య రహస్యమును భంగము కలిగించినవామై దేశద్రోహులగుదుము. గయాకాంగ్రెసు శీర్షాశాసనమును మీరూ విభుక్త భర్తృము లొసరించవలెను. అని నడుపుచు వధుకధ్యను పురాణోపాసములలో సభ్యులనునన్ను రజం ప జేసి కార్యకూరులుగ కూర్చిరి.

దేశభాందవి దుష్కారీ. సుబ్బయ్యగారు ఇంతవరకు నుపన్యసించు నాయకులు స్త్రీలను కాంతి నైరులుగ చేరవలెనని చెప్పలేదు. స్త్రీలకుడ నొకకాలముందు రణరంగమునకు దుమికినవారే. ఇటునంటి కాంతియుద్ధమునకు ప్రతిస్త్రీయు ధూపావధలి స్వరాజ్యసంపాదనకై కాంతి నైరులతో చేరవలయును. ఈవత్సరము అంధదేశమునకు కాంగ్రెసును ఆహ్వానించెతిమి. అచ్చటకు స్త్రీలు అనేకదేశములనుండి వచ్చెదరు. వారి ఉపకారములకై ఆనాటికి స్త్రీలందరు కాకినాడకు వలెను. ఈలోపల ఆహ్వానసంఘముగారు కాంతి నైరులను చేరవలెను. స్త్రీలలో యింకాకొందరు విదేశవస్త్రధారణ చేయుచుండిరి. అంగవిహీనుడగు కుమారుడ కలిగినను కల్లికి ఆడమారునందు ప్రేమ పోదు. అలాగుననే మనదేశమందు మన ఎటుట తమకొరకు శుద్ధ వసుధను పెట్టుకొని మరక అని ఎంచక భరించవలెను. తల్లి పిల్లలను మోయుట బరువా? ప్రతిస్త్రీయు ప్రతిరోజు కొంతకాలమైనను రాట్టుముమీద నుండు తియవలెను. ఆన్లు శాసనము స్త్రీ ప్రీతిచేయుచున్నదో వస్త్రధారణ కూడ సజ్జే చేయవలెను. ఖద్దరుఉద్ధమును ముఖ్యముగ స్త్రీలవై నాధారపడి యున్నది. స్త్రీలకుడ తలకునిధికి ధనము సంగి గయాకాంగ్రెసు శీర్షాశాసనము ఆచరణలో నుంచవలెను.

యా. ప. నీపూర్ణ తిలకమ్మగారు

వేద్యాత్రి మానిపించుటలో చేవాలముయొక్క భర్తృకర్తృ వివాహములు చేయు గృహస్థులు చాల పాటుపడవలెను. వేద్యులకు అట్టి కుభకా గృహస్థులకు తీసికొనిపోయి మేళము కల్గెనామ 1 ట్టించి సతిత్వమును పాడుచేయుచుండిరి. ఇంతటనుండి వివాహములకు వేద్యులను పిలువకుండుటకులన చేవాలములలో జరుగు ఉన్నవములకు స్త్రీలకుడయు మగవారు కచ్చి భజనకర్తలు గావించుచును. ఈ రీతి గావించ కొంతకాలమునకు ఈ వేద్యాత్రి నిరూపించును. ఇది నిరూపించజేసి మా జాతినికూడ గృహస్థులను చేయుటకు మీరందరు తోడ్పడవలెను.

స్త్రీలుధరించుకొను రోల్లుగ ఆభరణములు.

దాసిగాజులు:—22 క్యారట్ల రోల్లుగ్గోల్డుతో చేసినది. పనితనము అద్భుతము. మిక్కిలి అందమైనది. చక్కని ఆకులు, పూజలు లభి. జత 1-కి ధర రూ. 1.0-0.12 జతలు రూ. 10
దాసి ఆటంపోగులు:—పైక తెలుపుడిక లోహము 3.6 యిమిటేషన్, కులములు వచ్చులు, కంపులు, నీలములు చేర్చి కట్టుబడినది. జత 1-కి ధర రూ. 1. 12 జతలు రూ. 10
దాసి కంఠాధరణము:—పైక తెలుపుడిక లోహముతో చేయబడినది. మిక్కిలి అందముగాను బాగుగాను చేయబడినది. ఎంత వయస్సుగలవారికైనను సరిపోవును. పురుషులకు గడియారము గొలుసుగాను స్త్రీలకు కంఠాధరణముగాను ఉపయోగపడుచున్నది. 1-కి ధర రూ. 1. 12 కి రూ. 10.0-0.0
ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

E. S. PAUL & Co., No 13 Ramkanto, Mistries Lane, Bowbazar, Calcutta.

శుద్ధస్వ దేశీ సిరా

బంగారు వెండిపతకము బహుమతిపొందితిమి. కాంపిల్లుకుగాను 0.0-6 పోస్టేజీ పంపవలెను అన్నిచోట్లనుకూడ ఏజెంట్లు కావలెను.

(1) బ్లూబ్లాష్ సల్ఫిరాపొట్టును, ఆరకానింకు బుడిసిరా, అవును. పొట్టు 1-కి	0.0-8
(2) యెరసిరాపొట్టుం డిబ్బో	0.0-8
(3) అకువచ్చసిరా పొట్టుం డిబ్బో 1-కి	0.0-6
(4) బ్లూబ్లాష్ ఫౌన్ టెన్ వెన్ సిరాబిల్లు చాలాశ్రేష్ఠమైయున్నది.	0.6-0

జే. గంగాధర శాస్త్రి అండు సన్యు, కాకినాడ, నూర్యారావుపేట.

మూల ప ల్లి లేక

సంగవిజయం

పున్నవ లక్ష్మీనారాయణగారిచేత వాడుక తెలుగున వ్రాయబడ్డది.

ఒకటి రెండు సంపుటములు కయ్యారయినవి. మూడు నాలుగు సంపుటములు అమ్ముచోవున్నవి.

చిరునామా:— సంపుటం 1-కి విలువ రు. 0.12.

(1) పున్నవ లక్ష్మీనారాయణ, గుంటూరు	
(2) అంధపరివర్తన బెజ	

మలయచందనము గనేరియా

కద్యము లేదు. కిరారీతో పని 7 ఎంపు, కెంపు, కచ్చు, అను 1 విధముల నే గ రో గ మ న పూటలలో కూర్చును. స్త్రీల క్యారులకు కూడ ఇది కావాలి (251) డబ్బీ 1 కి రూ ౧౦

గంతర్వ ఫార్మసి, రాయవరం(గోదావరి)

కలకండి! (కొత్తచరిత్రలు)

బల్లారి ధర్మవరం. కృష్ణమాచార్యుల

రోష నారా శివ

అను నాటకము వెల రు 1

వలయువారు బల్లారి, రమావిలాస వ్రాయవలెను.

వెలస్వల్పము! వలయుధీకమ

దంతమూర్తము

వెల డబ్బీ 1-కి 0.2-0

ఈ ధంతమూర్తముతో పుష్కలములను చిక్కనుడిక విస్తరించుచును. నోట దుర్బంధములేక యుండును. అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి లేక, మద్రాస్

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు శరమామృతము.

చక్కని డబ్బిలో సహా సీసా ౧-కి లాభాలు ౧౦ మాత్రమే.

అమృతాంజనము తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బావును.

అమృతాంజనము డిపో { 109, ఫ్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు - బొంబాయి.
7, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా. సత్యనా రాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4	0
హిందీబాలిక (తేనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6	0
హిందీ మొదటివాచకము డిటో	...	0	6	0
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8	0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 కారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	...	0	4	0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	...	0	8	0
శబ్దకాముది (నిఘంటువు జేబులోనిముడునది)	...	1	4	0
సత్యవత్సరాభ్యాసము-పద్యకావ్యము. కవిత్యము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు.	...	1	0	0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	0	4	0

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు

"Everybody's favourite Toilet Kam is oil & Otto Dilbehar Sold Every where."

వెంటుకలే ఆందము.

కాలిపాకుండ. జాగ్రత్త!

దయచేసి ఈ క్రింది వాటిని చూడండి. ఇవి రాజమహేంద్రవరమున ఉన్నాయి. ఇవి రాజమహేంద్రవరమున ఉన్నాయి.

నేడే కామినీయూ నూ నెను నామము ముద్రపడి పట్టుకు. ఇది కబ్బరు బయటపడినది. ఇంట్లోకి తీసుకువచ్చి, తోచినచోట ముద్దులు, యాక విశ్వాసము. ఇంట్లోకి తీసుకువచ్చి, తోచినచోట ముద్దులు, యాక విశ్వాసము. ఇంట్లోకి తీసుకువచ్చి, తోచినచోట ముద్దులు, యాక విశ్వాసము.

హిందీ మొదటివాచకము, తోచినచోట ముద్దులు, యాక విశ్వాసము. హిందీ మొదటివాచకము, తోచినచోట ముద్దులు, యాక విశ్వాసము. హిందీ మొదటివాచకము, తోచినచోట ముద్దులు, యాక విశ్వాసము.

మోహిని తైలము

5 కులములు ౫ల సీసా 1-కి లాభాలు ౧-12-0 మాత్రమే. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

శ్రీ రాజరాజ నరేంద్ర పట్టాభిషేక

సంచిక

శ్రీ రాజరాజ నరేంద్ర పట్టాభిషేక వశతాబ్ధిభంగ్యుత్సవ సందర్భమున స్మారకవిన్నయగు బ్రకటింపబడిన సాంఘిక, అపూర్వమగు చారిత్రక సంపుటము. చాళుక్య యుగమునుగూర్చి సుప్రసిద్ధాంధ్ర పండితులచే వ్రాయబడిన భాషా, వాఙ్మయ, చారిత్ర సాంఘికాధిక పరిస్థితులనుగూర్చి, పెక్కువ్యాసములు చిత్రపటములతో విరాజిల్లుచున్నది. అమూల్యమగు గ్రంథము. ౨౫౦ పేజీలు కలదు. తోచినచోట చక్కని కాలికో బైండు. వెల ౫ రూప్యములు. పోస్ట్ జి. ప్రత్యేకము. వలయువా రీక్రిందివిలాసమునకు వ్రాయవలెను:- భావరాజు వేంకటకృష్ణరావు, బి. ఏ. బి. యల్., కార్యదర్శి, ఆంధ్రదేశీయ వితిహాసిక మండలి, రాజమహేంద్రవరము.

నూతనముగా తెరువబడిన పట్టువస్త్రముల షాపు

చైనా, జపాను, కాశీ, బెంగళూరు కంచి మొదలగు బాగాలనుండి పలురకముల పట్టుజుట్టిలను క్రొత్తగా తెప్పించి స్టాకుచేసి యున్నాము. శ్రీ కు కావలసిన పలురకముల పట్టుచీరలు, జాకెట్టు దినుసులు, పావడ దినుసులు, దావణీలు ఉన్నవి. పురుషులకు పైనవేసుకొను పట్టు అంగవస్త్రములు, కొట్లకు కావలసిన పట్టుగుడ్డలు, ట్రీడులు, అల్ పాక, షర్టుకు కావలసిన సాదారణములు, గీతలది మొదలగునవి అనేకములున్నవి. ఒకసారి మా దుకాణమునకు దయచేసి వచ్చి ఒకచేరము చేయకొరదము.

సత్రామ్ దాన్ కిషన్ చందు, మదరాసు

సిల్లు ఎంపొరియం, 31, 32 రత్న బజారు, మదరాసు

ముఖ్యగవనింపు.

1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి తేది నుండి అన్ని ధరలు మార్చబడినది. The Zandu Pharmaceutical Works Ltd., Elphinstone Road, Bombay. ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి నమ్మకముగాను, తప్పక గుణము నిచ్చునట్లును ఆయుర్వేద ఔషధములను తయారు చేయుచున్నాము. హిందూదేశమునందు జరిగిన ఆయుర్వేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నాడు. పై కనిన విలాసమునకు వ్రాసినచో ధరల పట్టి పంపబడును. జాంధూ పర్వస్యాటికల్ వర్క్సు ఆయుర్వేద ఔషధముల తయారారు (388) బొంబాయి నెం 13. ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్ ప్రెడింగు కంపెనీ, పోస్ట్ విజంట్టు: కాశీనాథ.